

GAZETA **Z** GRODZISKA *i okolic*

05-06/ (245)

2023

ISSN 1234-5296

GAZETA
BEZPŁATNA

Z wizytą w gminie Chełmża

AKTUALNOŚCI

Informacje Wójta Gminy **3**

Z wizytą w gminie Chełmża **4-7**

Grodziskie Turki
w Sandomierzu **8**

Fotorelacja z Parady Turków
w Biedaczowie **9-10**

Uroczyste obchody Święta
Konstytucji 3 Maja **11**

Byliśmy gospodarzem
powiatowych zawodów sportowo -
pożarniczych **12**

Jednostka OSP Grodzisko
Dolne ze wspaniałym
jubileuszem **13-14**

Ostatnie pożegnanie
dh Józefa Serafina **15**

Zmiana na stanowisku dyrygenta
w Grodziskiej Orkiestrze **16**

Ogłoszenia wyborcze **16**

Nowa odsłona parku
podworskiego
w Grodzisku Dolnym **17-18**

Inwestycje w skrócie **19-20**

Pierwszy piknik w parku
podworskim za nami **21**

Kilka informacji
o scaleniach

Termin składania wniosków
o przyznanie płatności
bezpośrednich wydłużony
do 30 czerwca **22**

Z życia PGK **23**

Z życia Rady Gminy **24**

Działalność GOPS - u
w 2022 roku **24-25**

Współpraca gminy
z organizacjami
pozarządowymi **25**

Gminne targowisko
bez opłat dla rolników **26**

Podsumowanie sprzedaży
węgla przez gminę **26**

Zapraszamy na „Czyste” -
rusza sezon kąpielowy **27**

Pierwsza pomoc
nad wodą **27-29**

Bezpieczne wakacje -
najważniejsze zasady **30**

Kilka słów o zdrowiu **31**

Profilaktyka jest ważna! **31**

Zawody wędkarskie
o Puchar Wójta **32**

Panie z Koła Gospodyń
Wiejskich z Grodziska
Dolnego na fali **32**

Nie ma to jak dobra
zabawa **33**

WYCHOWANIE I EDUKACJA

Kolejny program w ramach
projektu Erasmus+
za nami **34**

Międzynarodowo
w Zespole Szkół w Grodzisku
Dolnym **34-35**

Kolejne odwiedziny
w Hiszpanii **36**

Majowe święta oczami
uczniów naszych szkół **37**

Kochana Mamo,
Kochany Tato **38**

GRODZISKIE HISTORIE

Za nami 80. rocznica
pacyfikacji Leżajska **39**

Z kart historii -
Wspomnienia
Sybiraka **40-41**

OGŁOSZENIA

42-43

Kochane Mamy, Kochani Ojcowie

z okazji Waszego Święta

*składamy najserdeczniejsze życzenia
zdrowia, radości i wszelkiej pomyślności.*

*Dziękujemy za Waszą
troskę, miłość i pomoc
zawsze nam okazywaną.*

SPRZEDAM

Sprzedam działkę w Gminie Grodzisko Dolne, w obrębie Laszczyny. Działka o numerze ewidencyjnym 429/2 o powierzchni 0,42 ha.
Kontakt: **602 652 741**

Drodzy Mieszkańcy Gminy Grodzisko Dolne

W maju bieżącego roku miały miejsca wydarzenia, które ze względu na ich ważność chciałbym Państwu przybliżyć.

W dniach 6 - 7 maja, delegacja naszej gminy składająca się z oddziału turków, orkiestry i władz samorządowych, uczestniczyła w Jubileuszu 150 - lecia Jednostki OSP Skąpe oraz spotkaniu Grodziszczan, zamieszkałych na terenie gminy Chełmża w powiecie toruńskim.

Po II wojnie światowej niektóre z grodziskich rodzin zdecydowały się wyjechać „za chlebem” na Pomorze i zamieszkać w takich miejscowościach jak: Kończewice, Skąpe, Chełmża, Dębowa Łąka, Osieczek i wiele innych. Dla tych osób, w drugim dniu pobytu w gminie Chełmża, zostało zorganizowane spotkanie, które odbyło się obok Kopca „Ziemia Polaków” w Kończewicach. Miałem okazję rozmawiać z naszymi rodakami, poznając historię ich rodzin i często trudnych początkowych lat gospodarowania w odmiennych od grodziskich warunkach. Wzruszające wspomnienia pozostaną na zawsze w mojej pamięci. Podobnie jak w pamięci osoby, która w wieku 7 lat wyjechała z rodzicami na Pomorze, pozostały wspomnienia turków i szyszek weselnych.

Nie byłoby tych spotkań, gdyby nie osoba Pana Henryka Śmiałka pochodzącego z Wólki Grodziskiej, byłego Przewodniczącego Rady Gminy Chełmża, Zastępcy Wójta Gminy Chełmża oraz wieloletniego Prezesa OSP Skąpe. On zainicjował kontakty samorządowe i zainteresował wspólną historią władze obu gmin, za co składam gorące podziękowania.

Równie serdecznie dziękuję Wójtowi Gminy Chełmża, Panu Jackowi Czarneckiemu, za gościnne przyjęcie oraz przygotowanie spotkania Grodziszczan, którzy od kilkudziesięciu lat zamieszkują na Pomorzu. My odwziedczyliśmy się prezentacją zwyczajów wielkanocnych i występami Turków Grodziskich oraz orkiestry, którym również bardzo dziękuję.

Chełmża stała się nam bliska również z innego powodu, związanego z odsieczą wiedeńską. W jej Konkatedrze znajduje się zdobyczny czaprak, czyli ozdobne nakrycie konia Kara Mustafy - dowódcy wojsk tureckich w bitwie pod Wiedniem. Król Jan III Sobieski przed i po zwycięskiej odsieczy modlił się w chełmżyńskiej świątyni, a zdobyczny czaprak podarował jako wotum dziękczynne. Bitwa pod Wiedniem dała początek obu historiom, gdyż jak wierzymy turki mogły brać udział w tym wydarzeniu historycznym. Jest wielce prawdopodobne, że zabytkowy czaprak zostanie przywieziony do Grodziska na XXX Jubileuszową Paradę Straży Wielkanocnych w kwietniu przyszłego roku.

Drugim, majowym wydarzeniem, które warto odnotować było oddanie do użytku po rewitalizacji parku podworskiego w Grodzisku Dolnym. W świadomości wielu z nas miejsce to przestało być kojarzone z parkiem i przed jego odnowieniem było rzadko odwiedzane. Sytuacja uległa zmianie po dokonaniu nowych nasadzeń, wykonaniu alejek i oświetlenia parkowego oraz placu zabaw dla dzieci. Park założony prawdopodobnie przez Lubomirskich prawie 400 lat temu stanowił otoczenie dworku i przetrwał w nienaruszonej formie ponad 300 lat. Pierwotnie był znacznie większy i zawierał kwiatnik, warzywnik, zielnik oraz małe zagajniki. Dzisiaj możemy korzystać z parku rekreacyjnie, do czego zachęcam.

Zachowując chronologię majowych wydarzeń należy przypomnieć, że 27 maja odbył się Jubileusz 135 - lecia Jednostki OSP Grodzisko Dolne - największej, chociaż nie najstarszej, na terenie naszej gminy. Bądźmy wdzięczni strażakom ochotnikom wielu pokoleń, którzy z narażeniem zdrowia i życia ratowali dobytek i pomagali w sytuacjach kryzysowych. Historia o nich nie zapomni, gdyż my będziemy pamiętać. Tak jak pamiętamy o niedawno zmarłym Józefie Serafinie, trenerze naszych dwukrotnych mistrzyń Polski w zawodach sportowo - pożarniczych.

Wyrażając szacunek wobec wszystkich strażaków życzę Bożej Opieki na dalsze lata służby.

*Wójt Gminy
Jacek Chmura*

Z wizytą w gminie Chełmża

Delegacja z naszej gminy przy Kopcu „Ziemia Polaków” Zdj. K. Orłowska

W dniach 6 i 7 maja Wójt Gminy p. Jacek Chmura i Przewodniczący Rady Gminy p. Kazimierz Matuszek wraz z oddziałem Turków z Grodziska Górnego, pocztą sztandarową Stowarzyszenia „Turki Grodziskie” oraz Grodzką Orkiestrą Dętą gościli w gminie Chełmża w powiecie toruńskim. Chełmża jest miejscem, gdzie znajduje się czaprak, czyli ozdobne nakrycie konia wezira Kara Mustafy, głównodowodzącego wojskami tureckimi pod Wiedniem, podarowany katedrze w Chełmży przez króla Jana III Sobieskiego, jako wotum dziękczynne.

W pierwszym dniu pobytu odbył się pokaz musztry paradnej na rynku w Chełmży, po której uczestnicy przeszli do Bazyliki Konkatedralnej Świętej Trójcy. Tam odbyła się uroczysta Msza Św. w intencji Ojczyzny i strażaków. Dalsza część uroczystości miała miejsce w miejscowości Skąpe, gdzie tamtejsza jednostka OSP obchodziła 150 - lecie swej działalności. Po uroczystym apelu odbył się wspólny poczęstunek i spotkanie integrujące z mieszkańcami.

Drugiego dnia w Kończewicach odbyła się uroczystość związana z obchodami Narodowego Święta 3 Maja. W polskiej tradycji 3. Maja jest dniem radosnego, patriotycznego świętowania, dniem kiedy możemy wspólnie celebrować naszą państwowość.

I tak było w gminie Chełmża. Tym razem 232. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja świętowaliśmy w nieco odmienny sposób. Na chełmżyńskiej ziemi spotkali się rodacy i znajomi z odległych miejscowości, mieszkańcy z gminy Grodzisko Dolne i gminy Chełmża. Było to spotkanie niezwykle i wzruszające. Wielu naszych bliskich, kilkadziesiąt lat temu wyjechało „za chlebem” w tamte strony. Teraz mogliśmy „po latach” znowu się zobaczyć i podzielić się historią naszego życia.

Drugi dzień uroczystości rozpoczęliśmy od parady Turków Grodzkich i Orkiestry Dętej w centrum wsi, a następnie wszyscy uroczystie przemierzowali w Miejsce Pamięci Kopiec „Ziemia Polaków” i uczestniczyli we Mszy Świętej polowej za Ojczyznę, odprawionej przez ks. kan. Tadeusza

Kozłowskiego, proboszcza parafii w Nawrze. Okolicznościowe wystąpienie wygłosili Wójtowie Gmin Chełmża Jacek Czarnecki i Grodziska Dolnego Jacek Chmura.

Miałem okazję dzisiaj i wczoraj spotkać naszych mieszkańców, którzy właśnie tutaj na Pomorzu znaleźli swoje miejsce. Jest to także okazja, by promować postawy patriotyczne zarówno wśród strażaków, którzy ratują życie jak i wśród Turków, które dbają o wielkanocne zwyczaje – mówił podczas uroczystości Wójt Jacek Chmura. W podniosłej atmosferze obydwa Wójtowie oddali cześć bohaterom walk o wolność i demokrację, składając symboliczną białą – czerwoną wiązanek kwiatów pod Murem Pamięci. Patriotyczne utwory zagrała Orkiestra Dęta z Grodziska Dolnego.

Od lewej: Honorowy Prezes OSP Skąpe dh Henryk Smiałek, proboszcz parafii pw. Mikołaja Biskupa w Chełmży ks. kan. Krzysztof Badowski, ordyn. diec. toruńskiej ks. bp Wiesław Śmigiel, Wójt Gminy Grodzisko Dolne p. Jacek Chmura.

Uroczystości i spotkanie mieszkańców gminy Chełmża z Grodziszczanami w majowych promieniach słońca podsumował i uatrakcyjnił wspólny piknik.

Wielu z uczestników wydarzenia po raz pierwszy miało okazję zwiedzić budowlę Kopca „Ziemia Polaków”, wędrując na sam jej szczyt i podziwiać to wyjątkowe Miejsce Pamięci.

Wydarzenie pozostanie w naszej pamięci na długo. Jesteśmy wdzięczni Wójtowi Gminy Chełmża i naszemu rodakowi Prezesowi Honorowemu OSP Skąpe dh Henrykowi Śmiałkowi za wspaniałe przyjęcie i zorganizowanie pobytu delegacji z gminy Grodzisko Dolne. Jesteśmy pod wrażeniem postawy władz, służb i mieszkańców wyrażającej się w pełnej otwartości i serdeczności, która połączyła w te dni ludzi z jednego kraju, ale odmiennych pod względem pielęgnowanej tradycji i kultury miejsc.

Dla nas pobyt w Chełmży i okolicznych miejscowościach był bardzo ważny z powodów o jakich pisaliśmy wcześniej. Na tych ziemiach żyją Grodziszczanie i ich potomkowie, którym

chcieliśmy przypomnieć nasze tradycje i zwyczaje, którymi żyjemy, które pielęgnujemy i przekazujemy następnym pokoleniom. Jesteśmy wzruszeni postawą naszych rodaków, którzy wielokrotnie dziękowali nam za tę obecność. Do wielu wróciły wspomnienia dawnych lat. Niektórzy z nich, kiedy byli jeszcze młodzi i żyli w Grodzisku, byli turkami i sami w okresie Świąt Wielkanocnych paradowali po domach, przedstawiając paradne musztry przy akompaniamencie orkiestry. Dziękujemy również

wszystkim członkom delegacji z gminy Grodzisko Dolne na czele z p. Katarzyną Mach - Wawraszek - Dyrektorką Ośrodka Kultury w Grodzisku Dolnym, która przejęła na siebie główny ciężar zorganizowania wyjazdu. Dziękujemy członkom Grodziskiej Orkiestry Dętej za wspaniałe wykonania patriotycznych utworów, grodziskim turkom za pokazy musztry paradnej i uświetnianie swoją obecnością uroczystości państwowych w Konkatedrze w Chełmży i miejscach kultu i pamięci poległych w walkach o Ojczyznę.

Prezes Honorowy OSP Skąpe dh Henryk Śmiałek, Prezes OSP Skąpe dh Zbigniew Salomon, Wójt p. Jacek Chmura, Przewodniczący Rady p. Kazimierz Matuszek, Prezes Stowarzyszenia Turki Grodziskie p. Stanisław Czerwonka. Zdj. K. Orłowska

Turki Grodziskie podczas warty w Konkatedrze Św. Trójcy w Chełmży podczas uroczystej mszy św. za strażaków. Zdj. K. Pajk

Uroczysty przemarsz ulicami miasta Chełmża na mszę św. do chełmżyńskiej Konkatedry. Zdj. K. Orłowska

Zdj. OK w Grodzisku Dolnym

Historia naszego pobytu w Chełmży się nie kończy. Za rok gmina Grodzisko Dolne będzie gospodarzem XVIII Ogólnopolskiej i XXX Podkarpackiej Parady Straży Wielkanocnych, na której chcielibyśmy przedstawić naszym mieszkańcom i zaproszonym na paradę oddziałom straży grobowych czaprak, który mieliśmy okazję podziwiać w Katedrze w Chełmży. Parada będzie okazją do odwiedzin tym razem w naszych stronach przedstawicieli władz i mieszkańców - naszych rodaków w Grodzisku Dolnym. O przygotowaniach do tych uroczystości będziemy jeszcze Państwa informować.

Wójt Gminy Grodzisko Dolne p. Jacek Chmura, Prezes Honorowy OSP Skąpe dh Henryk Śmialek, Wójt Gminy Chełmża p. Jacek Czarnecki, Przewodniczący Rady Gminy Grodzisko Dolne p. Kazimierz Matuszek
Zdj. OK w Grodzisku Dolnym

Zdj. K. Pajk

Zdj. OK w Grodzisku Dolnym

Zdj. K. Pajk - Grodziska Orkiestra Dęta

Grodziska Orkiestra Dęta
Zdj. K. Pajqk

Turki Grodziskie z zespołem Polskie Kwiaty
Zdj. OK w Grodzisku Dolnym

Zdj. K. Pajqk - Wyjątkowa ekspozycja „Kopy Sobieskiego” w Bazylice

Rynek w Chełmży. Zdj. K. Pajqk

Przewodniczący Rady Gminy p. Kazimierz Matuszek oraz insp. Wiesław Fleszar - Stowarzyszenie Kapituły Krzyża Świętego Floriana Mazovia
Zdj. OK w Grodzisku Dolnym

Grodziskie Turki w Sandomierzu

Maj był miesiącem szczególnym dla naszych Turków. Na początku maja uczestniczyli w Chełmży w obchodach Święta Konstytucji 3 Maja i w spotkaniu grodziszczan, a 19 maja gościli na dziedzińcu Muzeum Zamkowym w Sandomierzu. Na Zamku tego dnia odbyła się gala jubileuszu 20 - lecia Konwencji UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego i 10 - lecia Krajowej Listy niematerialnego dziedzictwa kulturowego w Polsce. Z okazji obu jubileuszów Narodowy Instytut Dziedzictwa przygotował wystawę „Tradycje od pokoleń. Niematerialne dziedzictwo kulturowe w Polsce”, która do końca maja była prezentowana na dziedzińcu Zamku. Obchody z przytupem rozpoczęła parada „Grodziskich Turków”, którzy od 2017 roku widnieją na Krajowej Liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego w Polsce. Oddział Turków z Grodziska Górnego przy akompaniowaniu muzyków Grodziskiej Orkiestry Dętej prezentował musztrę paradną na dziedzińcu Zamku.

Dalsza część uroczystości miała miejsce w pomieszczeniach zamkowych. W jubileuszowych obchodach wzięli udział przedstawiciele władz wojewódzkich, samorządowych, instytucji kulturalnych oraz związanych z ochroną zabytków i dziedzictwa kulturowego. Gminę Grodzisko Dolne reprezentował Wójt Gminy p. Jacek Chmura.

„Grodziskie Turki” znalazły się w zaszczytnym gronie regionalnych depozytariuszy prezentowanych podczas konferencji dotyczącej zjawisk niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Niematerialne dziedzictwo kulturowe to nasze tradycje, zwyczaje, obrzędy, czy też umiejętności odziedziczone po przodkach i przekazywane kolejnym pokoleniom. To żywe przejawy kultury, które społeczności uznają za swoje dziedzictwo kulturowe. Od 2013 roku Narodowy Instytut Dziedzictwa w imieniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego prowadzi Krajową Listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego, która jest spisem różnorodnych przejawów i bogactwa żywego dziedzictwa niematerialnego z całej Polski, a także wyrazem uznania dla społeczności kultywujących własne tradycje.

Nasze Grodziskie Turki znajdują się w tym zaszczytnym gronie podmiotów, które pielęgnują i wyrażają bogactwo kulturowe Podkarpacia. Jesteśmy dumni z tego faktu, a zarazem odpowiedzialni za podtrzymywanie tego dziedzictwa w następnych pokoleniach naszych mieszkańców. Cieszy nas bardzo widok kolejnych młodych osób wstępujących w szeregi oddziałów straży grobowych na terenie każdej miejscowości naszej gminy. Zauważamy także pojawiające się inicjatywy zachęcania najmłodszych, dzieci w wieku wczesnoszkolnym do tego, aby ubierały mundur Turka i paradowały ze starszymi podczas uroczystości wielkanocnych. Taka postawa i działanie mieszkańców zasługuje na uznanie i daje rzeczywistą nadzieję na to, że Turki Grodziskie to nie tylko historia i teraźniejszość, ale również gwarancja utrzymania tożsamości historycznej i kulturowej naszej ziemi na przyszłość.

OK

Zdj. Ośrodek Kultury

Fotorelacja z Parady Turków w Biedaczowie

Na koniec cyklu „z naszymi grodziskimi turkami” chcemy podzielić się fotorelacją z obchodów XVII Ogólnopolskiej i XXIX Podkarpackiej Parady Straży Wielkanocnych „TURKI 2023”, gospodarzem której w tym roku była gmina Leżajsk i która odbyła się w Biedaczowie. Jaki pisaliśmy w poprzednim artykule, kolejna parada tej rangi odbędzie się w naszej gminie.

Uroczystość rozpoczęła Msza Święta w Kościele Parafialnym pw. Matki Boskiej Pocieszenia w Gwizdowie. Następnie, ponad 40 oddziałów straży grobowych wraz z orkiestrami przemarszerowało na stadion sportowy LKS „ORZEŁ Biedaczów”. Tam nastąpiło poświęcenie i przekazanie sztandaru Turków parafii Gwizdów oraz prezentacja wszystkich oddziałów. Naszą gminę reprezentowały cztery oddziały: z Grodziska Górnego, z Grodziska Dolnego, z Wólki Grodzkiej oraz ze Zmysłówki. Oprawę muzyczną zapewniła im Grodziska Orkiestra Dęta. Wszystkie oddziały otrzymały pamiątkowe statuetki oraz podziękowania za udział w paradzie. Impreza przyciągnęła rzesze widzów, którzy podziwiali barwne stroje i różnorodne figury wykonywane przez poszczególne oddziały.

Wydarzenie to cieszy się od wielu lat ogromną popularnością i na stałe wpisało się w pielęgnowanie rodzimej tradycji i kultury. To ogromne wyzwanie logistyczne i operacyjne dla organizatorów. Sami członkowie straży grobowych liczyli ponad 1000 osób. Drugie tyle stanowili goście i widzowie.

Zapraszamy do obejrzenia fotorelacji z tego wydarzenia.

Redakcja

Uroczyste obchody Święta Konstytucji 3 Maja

W środę, 3 maja w naszej gminie odbyły się uroczyste obchody Święta Konstytucji 3 Maja połączone z corocznymi obchodami Dnia Strażaka przypadającymi na 4 maja. W tym dniu, w kościele katolickim obchodzone jest również święto Matki Bożej Królowej Polski.

Jak co roku, uroczystość rozpoczęła się Mszą Świętą w kościele parafialnym pw. św. Barbary w Grodzisku Dolnym. Po nabożeństwie w intencji Ojczyzny i Strażaków delegacje strażackie oraz przedstawiciele władz państwowych i samorządowych złożyli wieńce pod figurą św. Floriana. Następnie wszyscy przy akompaniamencie Grodziskiej Orkiestry Dętej przemaszzerowali pod Ośrodek Kultury w Grodzisku Dolnym.

Serdecznie dziękujemy wszystkim przybyłym gościom na te uroczystości, przedstawicielom Sejmiku Województwa Podkarpackiego, Powiatu Leżajskiego, a także komendantom i kierownikom powiatowych i gminnych służb, inspekcji i straży, którzy wzięli udział w tym ważnym dla naszego społeczeństwa wydarzeniu.

Druhnom i Druhom z terenu naszej gminy życzymy wytrwałości w ciężkiej i niebezpiecznej służbie oraz bezpiecznych powrotów z akcji. Niech św. Florian otacza Was swoją opieką w wypełnianiu strażackiej powinności.

Redakcja

Byliśmy gospodarzem powiatowych zawodów sportowo - pożarniczych

Kobieca drużyna pożarnicza OSP Grodzisko Dolne - II miejsce

Powiatowe zawody sportowo - pożarnicze to zawody szczególne dla wszystkich jednostek OSP z terenu powiatu. Zwycięzcy biorą udział w zawodach wojewódzkich. Wydarzenie corocznie organizowane jest na terenie innej gminy. W tym roku zaszczyt gospodarza przypadł nam. Zawody odbyły się 21 maja na stadionie LKS Grodziszczanka w Grodzisku Górnym i były to już XI Powiatowe Zawody Sportowo - Pożarnicze Ochotniczych Straży Pożarnych. Głównym organizatorem zawodów był Zarząd Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Leżajsku, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Leżajsku oraz Starostwo Powiatowe.

W zawodach wystartowało łącznie 15 drużyn OSP, w tym 7 w grupie C (kobiety) i 8 w grupie A (mężczyźni). Naszą gminę reprezentowały OSP z Grodziska Dolnego i Laszczyn. Nie ukrywamy, że bardzo kibicowaliśmy naszym drużynom i po cichu liczyliśmy na zwycięstwo któreś z nich. Jesteśmy bowiem w ścisłej czołówce najlepiej zorganizowanych i przygotowanych jednostek w powiecie do takich zawodów. Zmagania drużyn rozegrano w dwóch konkurencjach: ćwiczenie bojowe i sztafeta pożarnicza 7 x 50 m z przeszkodami. Po wyczerpującej rywalizacji zwycięzcami zawodów w grupie C została drużyna z OSP Sarzyna. W grupie A najlepsza okazała

się drużyna z OSP Łukowa. Pierwsze miejsca zajęły jednostki z gminy Nowa Sarzyna.

Nad prawidłowym przebiegiem zawodów czuwała komisja sędziowska z Komendy Powiatowej PSP w Leżajsku. Nasze drużyny zajęły następujące miejsca: w grupie C OSP Grodzisko Dolne zajęło II miejsce i w grupie A OSP Grodzisko Dolne zajęło II miejsce, a OSP Laszczyny III miejsce.

Wszystkim drużynom dziękujemy za wspaniałe widowisko i gratulujemy wyników.

Męska drużyna pożarnicza OSP Grodzisko Dolne - II miejsce

Męska drużyna pożarnicza OSP Laszczyny - III miejsce

Jednostka OSP Grodzisko Dolne ze wspaniałym jubileuszem

W sobotę, 27 maja odbyły się obchody Jubileuszu 135 - lecia OSP Grodzisko Dolne. Wydarzenie rozpoczęła uroczysta Msza Św. w kościele parafialnym pw. św. Barbary w Grodzisku Dolnym pod przewodnictwem ks. prob. prał. Jana Kucy w intencji strażaków, po której nastąpił przemarsz delegacji strażackich i zaproszonych gości pod figurę św. Floriana a następnie na plac przy Remizie OSP w Grodzisku Dolnym. Na dziedzińcu przed remizą odbyła się uroczysta odprawa z ceremoniałem przewidzianym na te uroczystości.

Ten dzień z wielu względów był dniem szczególnym. Nie sposób wymienić wszystkich ważnych elementów tej uroczystości, ale warto zwrócić uwagę na jeden. Tego dnia jednostka przyjęła nowy sztandar. Dotychczasowy, posiadający bogatą historię, ale zniszczony przez czas, znajdzie teraz swoje godne miejsce w jednostce, świadcząc o ogromnym dorobku i jej długiej historii.

Trochę historii...

Za początek powstania jednostki uznaje się rok 1888. Oddział nazywany wówczas „fajermenami” uformował Jan Pysz. Początkowo zebrał 12 - stu ochotników, którzy nie ograniczali się wyłącznie do gaszenia pożarów, lecz w każdą niedzielę odbywali ćwiczenie musztry,

mające na celu zdyscyplinowanie oraz wyrobienie sprawności wśród członków. Choć sprzęt przeciwpożarowy ograniczał się wtedy do ręcznych sikawek, to akcje ratownicze dzięki tym ćwiczeniom były sprawniejsze i bardziej zorganizowane, a całością kierował komendant. Organizacja ta trwała kilka lat, do czasu opuszczenia Grodziska przez p. Pysza. Formację reaktywował nauczyciel i społecznik Stanisław Buczyński, który w 1902 roku zwerbował ponownie ochotników. We Lwowie zakupiono sikawkę jednocylindrową na dwukołowym podwoziu, 25 metrów węża tłoczącego i 15 metrów węża ssawnego. W roku 1910, dzięki staraniom doktora Bolesława Trynieckiego, doposażono oddział w kolejny sprzęt, a w roku 1914 wójt

Antoni Gajewski zakupił dla nich sikawkę dwucylindrową o zaworach klapowych na czterośladowym podwoziu. Jednostka rozwijała się i powiększał się jej skład osobowy i sprzętowy. Akcje w których uczestniczyli strażacy zaczęła dostrzegać Państwowa Straż Pożarna. W roku 1949 Komenda Powiatowa Straży w Łańcutie przydzieliła jednostce motopompę typu M - 200, a w roku 1960 straż otrzymała własny wóz typu „Doczka”. W tym roku pierwszy raz wybrzmiał także dźwięk syreny elektrycznej na remizie. Były to dobre lata dla jednostki, która szybko się rozwijała i pozyskiwała nowy sprzęt, oraz ciągle zwiększała liczbę strażaków ochotników. W pewnym okresie przynależność do jednostki wśród młodych druhów stała się

Przemarsz delegacji na Mszę Św.

Przemarsz pod figurę św. Floriana

Modlitwa pod figurą św. Floriana

Zdjęcie pamiątkowe podczas Jubileuszu 135 - lecia Jednostki OSP Grodzisko Dolne

Zdj. J. Zybura

zaszczytem i honorem. Strażacy cieszyli się dobrą opinią społeczną i uznaniem wśród mieszkańców.

Decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 22 marca 1995 roku jednostka włączona została do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego. To historyczna chwila, przywilej i zaszczyt, ale także odpowiedzialność i nowe możliwości dalszego rozwoju jednostki. Od tego momentu strażacy stanowią bezpośrednie zaplecze operacyjne działań ratowniczych strażaków państwowej straży pożarnej, a często główne zasoby w prowadzonych akcjach ratowniczych. Aby móc sprostać nowym obowiązkom jednostka w 2005 roku pozyskuje Stara 266, a w kolejnych latach lekki samochód ratowniczo - gaśniczy Renault Mascott oraz w roku 2019 fabrycznie nowy, kategorii średniej, wóz strażacki marki MAN.

Przez wiele lat swojej działalności członkowie OSP brali udział w wielu zawodach sportowo - pożarniczych na szczeblach gminnych, powiatowych i wojewódzkich. Historyczną chwilą był 1 września 2007 roku, kiedy to kobieca drużyna wystartowała na Krajowych Zawodach Sportowo - Pożarniczych w Płocku, zdobywając 1 miejsce i otrzymując tytuł „Mistrza Polski”. 4 lata później, na kolejnych krajowych zawodach w Koninie obroniły ten tytuł, będąc pierwszą drużyną w historii tych zawodów, której się to udało. W tym miejscu należy wspomnieć o wspomniałym człowieku, śp. druhu Józefie Serafinie, który był trenerem tej drużyny. Jednostka na przestrzeni tych wszystkich lat miała wielu wspomniałych i oddanych prezesów. Poniżej przedstawiamy wszystkich:

dh Jan Pysz 1888 - 1902
dh Stanisław Buczyński 1902 - 1914

dh Antoni Gajewski 1914 - 1921
dh Józef Joniec 1921 - 1925
dh Piotr Danak 1925 - 1939
dh Józef Joniec 1939 - 1946
dh Stanisław Pelc 1946 - 1958
dh Feliks Moszkowicz 1958 - 1995
dh Stanisław Papak 1995 - 2016
dh Andrzej Baj 2016 - obecnie
Każdy z nich ma swój ogromny wkład w rozwój tej jednostki. To praca wymagająca poświęcenia i oddania służbie i człowiekowi, za którą jesteśmy wdzięczni. Na ręce obecnego prezesa dh Andrzeja Baja składamy najserdeczniejsze życzenia wszelkiej pomyślności na kolejne lata istnienia jednostki. Niech św. Florian otacza Was swoją opieką, chroni przed niebezpieczeństwami, pomaga w akcjach ratowniczych, a Wam życzymy zdrowia, bezpiecznych powrotów z akcji ratowniczych, sukcesów w zawodach strażackich i dalszego rozwoju jednostki.

Wręczenie odznaczeń zasłużonym druhom i druhom

Ostatnie pożegnanie dh Józefa Serafina

„Ukochanie Ochotniczej Straży Pożarnej i praca z młodzieżą - to zostanie po naszym druhu Józefie - naszym naczelniku, trenerze i przyjacielu”. - tak o zmarłym druhu wspominał Prezes Jednostki OSP Grodzisko Dolne dh Andrzej Baj.

Wszyscy z głębokim żalem, smutkiem i bólem serca przyjęliśmy wiadomość o odejściu na wieczny spoczynek dh Józefa, długoletniego członka i Naczelnika OSP Grodzisko Dolne. Swoją służbę ochotniczą rozpoczął w 1974 roku. Doceniany przez braci strażacką za swoje zaangażowanie i fachowość w czasie swojej 49 - letniej służby spo-

łecznej. Pełnił funkcję zastępcy naczelnika w latach 1995 - 2001 oraz naczelnika w latach 2001 - 2021. Od 2021 roku był zastępcą przewodniczącego komisji rewizyjnej w jednostce. Dh Józef spędził w budynku straży setki, a może tysiące godzin na dyżurach i spotkaniach organizacyjnych. Jako młody strażak ochotnik, w działaniach ratowniczych wyróżniał się ofiarnością i zaangażowaniem w realizację działań bojowych. Odkładając na drugi plan życie osobiste, narażając własne zdrowie, aktywnie uczestniczył w wielu akcjach ratowniczo - gaśniczych. Ogrom pracy i energii poświęcił jednostce i strażakom na realizacji zadań dotyczących poprawy bazy lokalowej i przygotowania do działań, ćwiczeń i zawodów. Jako trener i niekwestionowany ekspert regulaminu zawodów sportowo - pożarniczych, zdobył z kobietą drużyną dwukrotnie Mistrzostwo Polski. Zabiegał o pozyskanie nowoczesnego sprzętu, motywował braci strażacką do podnoszenia swoich kwalifikacji. Wiele czasu i starań poświęcił na wcielenie jednostki do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego, co nastąpiło w

1995 roku. Wszyscy zapamiętamy Go jako człowieka pogodnego, wrażliwego i zawsze chętnego do pomocy. Nasze codzienne kontakty sprawiały, że był dla nas jak ojciec, brat i przyjaciel. Za swoje zasługi był wielokrotnie odznaczany: Strażak Wzorowy, brązowy, srebrny i złoty medal za zasługi dla pożarnictwa, Brązowy Krzyż Zasługi, Brązowa Odznaka Zasłużony dla Ochrony Przeciwpożarowej, Złoty Znak Związku OSP RP oraz przyznana w 2023 roku Strażacka Gwiazda Podkarpacia, której nie zdążył już odebrać. W jego imieniu, podczas uroczystości 135 - lecia jednostki odebrał ją prezes jednostki dh Andrzej Baj.

Nieubłagana śmierć wyrwała ze strażackich szeregów człowieka sumiennego, uczynnego, solidnego i zdyscyplinowanego, który tej działalności poświęcił całe swoje życie, nie szczędząc zdrowia i wolnego czasu, za co wszyscy - koledzy, przyjaciele, członkowie drużyn, które trenował, młodzież i cała społeczność naszej gminy razem z OSP Grodzisko Dolne - składamy Ci serdeczne podziękowania.

**Spoczywaj w pokoju!
Cześć Twojej pamięci!**

Wyrazy głębokiego żalu
i współczucia

Rodzinie
Śp. Władysława Żaka

byłego pracownika
gospodarczego Urzędu Gminy

składają
Wójt i pracownicy
Urzędu Gminy w Grodzisku Dolnym

Wyrazy głębokiego żalu
i współczucia

Rodzinie
Śp. Józefa Serafina

długoletniego Naczelnika
OSP Grodzisko Dolne
i wieloletniego trenera drużyn pożarniczych

składają
Wójt, Rada Gminy
i pracownicy Urzędu Gminy
w Grodzisku Dolnym

Wyrazy głębokiego żalu
i współczucia

Pani Danucie Zygmunt
Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego
w Grodzisku Dolnym

z powodu śmierci

MAMY

składają
Wójt, Rada Gminy
i pracownicy Urzędu Gminy
w Grodzisku Dolnym

Wyrazy głębokiego żalu
i współczucia

Pani Annie Bieleckiej
Dyrektor Szkoły Podstawowej
w Chodaczowie

z powodu śmierci

MAMY

składają
Wójt, Rada Gminy
i pracownicy Urzędu Gminy
w Grodzisku Dolnym

Zmiana na stanowisku dyrygenta w Grodziskiej Orkiestrze Dętej

W sobotnie popołudnie 29 kwietnia w sali widowiskowej Ośrodka Kultury miało miejsce historyczne wydarzenie. Z naszą orkiestrą pożegnał się pan Jakub Magoń, który prowadził ją przez ostatnie 15 lat. W tym dniu orkiestrę objął nowy dyrygent pan Tomasz Piątek z Przeworska.

Jakubie, dziękujemy Ci bardzo za te wszystkie lata spędzone z orkiestrą. Wyszkoliłeś wielu wspaniałych muzyków, z których jesteśmy dumni. Życzymy Ci na nowej drodze dalszych sukcesów i satysfakcji z pracy.

Tomaszu, przejmujesz orkiestrę dojrzałą i ukształtowaną, ale potrzebującą przewodnika. Jesteśmy przekonani, że jesteś odpowiednią osobą, która będzie dla niej światłem i drogowskazem na kolejne lata jej działalności. Powodzenia!

OGŁOSZENIA WYBORCZE

Wybory do Izby Rolniczych w Polsce

Zarząd Podkarpackiej Izby Rolniczej informuje, że uchwałą nr 2/2023 z dnia 22 lutego 2023 roku w sprawie zarządzenia wyborów do walnych zgromadzeń Izby Rolniczych, Krajowa Rada Izby Rolniczych ustaliła dzień **24 września 2023 r.** (niedziela) dniem wyborów do Izby Rolniczych w Polsce.

W naszej gminie wybory tego dnia odbywać się będą w Ośrodku Kultury w Grodzisku Dolnym.

Osoby zainteresowane udziałem w pracach komisji wyborczej, jak również kandydowaniem w wyborach prosimy o zapoznanie się z zasadami wyborów, znajdującymi się na stronie internetowej **piragro.pl** w zakładce **Wybory 2023**. Tam znajdą Państwo niezbędne informacje dotyczące zasad przeprowadzania wyborów oraz formularze i oświadczenia, które należy wypełnić i złożyć.

Zainteresowanych zapraszamy również do kontaktu telefonicznego z Podkarpacką Izbą Rolniczą pod numerem telefonu: **17 87 14 078**

lub mailowo: **kontakt@piragro.pl**

Wybory Ławników

Rada Gminy Grodzisko Dolne najpóźniej w październiku bieżącego roku dokona wyboru ławników na lata 2024 - 2027, jednego do Sądu Rejonowego w Leżajsku i jednego do Sądu Okręgowego w Rzeszowie.

Termin zgłaszania kandydatur upływa z dniem 30 czerwca 2023r.

Zgłoszenia kandydatów na ławników dokonuje się na karcie zgłoszenia wraz z kompletem dokumentów w Punkcie Obsługi Interesanta urzędu gminy, Biurze Rady Gminy pok. nr 11 lub sekretariacie urzędu gminy w Grodzisku Dolnym w godzinach pracy urzędu w terminie do dnia 30 czerwca 2023r.

Informacje, kto może zostać ławnikiem, oraz jakie dokumenty należy złożyć, znajdują się na stronie internetowej urzędu gminy: www.grodziskodolne.pl, (zakładka - Komunikaty) lub na stronie Min. Spr. www.ms.gov.pl.

Nowa odsłona parku podworskiego w Grodzisku Dolnym

W maju ubiegłego roku rozpoczęły się roboty budowlane na terenie parku podworskiego obok urzędu gminy. Wykonano szereg prac, które przywróciły temu miejscu dawną świetność i obecnie mieszkańcy naszej gminy mogą cieszyć się cichym, spokojnym i pięknym miejscem, w którym można zrelaksować się i odpocząć. Wszystkich mieszkańców zapraszamy do odwiedzenia tego pięknego miejsca i korzystania z niego na co dzień.

Początków dworu i parku należy szukać około połowy XVII wieku. Prawdopodobnie park był na początku ogrodem, który założyli Lubomirscy, ówczesni właściciele Grodziska. Układ i kompozycja ogrodu wskazywała na to, że był on założony w stylu barokowym. Pomimo że w połowie XIX wieku nastąpiły niewielkie zmiany w kompozycji (dołożono kilka grup nieregularnie posadzonych drzew), ogród przez ponad 300 lat zachowywał charakter regularnego, kwatrowego założenia parkowego. Nie wiadomo kto był jego autorem, a jedynym źródłem informacji jest pochodząca z połowy XIX wieku mapa katastralna z której wynika, że był to ogród o charakterze regularnym. Podstawowym jego elementem, były wówczas 4 aleje podłużne, biegnące łagodnie na stoku pagórka w kierunku wschód - zachód, przecięte w połowie długości ścieżką poprzecz-

Dworek Lityńskich, rok ok. 1950, przebudowany później na ośrodek zdrowia

ny. Pomiędzy alejami wytworzyły się trzy wnętrza ogrodowe z których dwa zewnętrzne miały prawdopodobnie charakter boskietów, zaś środkowe mogło mieć częściowo charakter ozdobnego kwietnika, a częściowo użytkowego warzywnika lub zielnika. Właśnie na osi tego wnętrza ogrodowego stał dworek (dawniej z pewnością drewniany, o architekturze nieznannej, a następnie murowany). Alejami i ścieżkami dochodziło się w kierunku północnym do podwórza gospodarczego i do ogrodu warzywnego, a w kierunku wschodnim do stodoły, gumna i sadu.

Na uwagę zasługuje fakt, że na wschodniej granicy parku istniała budowla drewniana, zamykająca oś widokową środkowego wnętrza ogrodowego, do której bezpośrednio prowadziły aleje parkowe. Jest bardzo prawdopodobne, że była to oranżeria, stanowiąca ważny element kompozycji-

ny. W południowo - zachodnim narożniku parku usytuowany był jeszcze w latach 70 - tych kopiec widokowy w otoczeniu modrzewi, grabów, topól, jesionów i wiązów. Największe i niestety niekorzystne zmiany przyniósł ze sobą wiek XX. Większość danych pochodzi z relacji świadków. W latach 1911 - 12 wybudowana zastała szosa łącząca Grodzisko Górne, Dolne i Laszczyny. W roku 1930 została wyprostowana i prawdopodobnie „zabrała” kawałek ogrodów od strony zachodniej. W okresie międzywojennym istniał jeszcze układ regularnych kwater, przed dworkiem był kolisty gazon z kwiatami, obok górki widokowej stała drewniana altana. Za parkiem od strony wschodniej był sad, zaś po stronie północnej, podwórze gospodarcze z budynkami, a nad stawem ogród warzywny z krzewami ozdobnymi. W parku były jeszcze wtedy 4 alejki, którymi chodziło się do sadu i na podwórko. Między alejkami nie było kwietników, tylko strzyżone trawniki. Do parku i obejścia dworskiego prowadziły 2 bramy. W roku 1951 założono w dworze ośrodek zdrowia, a w roku 1972 budynek rozbudowano do obecnej postaci. Park ogrodzono ogrodzeniem z siatki. Budynek urzędu gminy został wybudowany na zachodnio - północnej granicy parku w 1975 roku. Budynek ten na trwale zniszczył przed-

Park Podworski przed rewitalizacją

pole zabytkowego dworu. Budynki pofolwarczne, staw oraz ogród warzywny były w roku 1978 w użytkowaniu Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej. W okresie tym zaszły największe zmiany w strukturze parku. W wyniku złej gospodarki uszło wiele drzew i zaczął zacierać się kwaterowy układ. Powierzchnia parku w tym okresie wynosiła ok. 13 400 m/kw. Opis stanu parku w tym czasie sporządził pan A. Mamulski, który tak opisuje jego układ: Podstawowym elementem kompozycji były dwie aleje grabowe, między którymi zawarte zostało wnętrze parkowe. Na osi tego wnętrza wznosił się piętrowy budynek ośrodka zdrowia. Po przeciwnej stronie wnętrza parkowego oś widokowa zamknięta jest częściowo starymi drzewami (lipami). Niegdyś stała tu prawdopodobnie oranżeria. W południowo - wschodnim narożniku występowała resztką boskietu złożonego z około 80 - letnich drzew liściastych. Tu wznosił się kopiec widokowy porośnięty ok. 50 - letnimi lipami. Obok kopca biegła ocalała zachodnia część alei zewnętrznej, która w czasie parcelacji została jednak rozcięta linią graniczną wzdłuż osi alei w ten sposób, że rząd drzew tej alei odcięty od parku trwałym parkanem, wchodził w skład prywatnego obejścia gospodarskiego sąsiadującego z parkiem rolnika.

W latach 1977 - 1978 przeprowadzono na terenie parku inwentaryzację drzewostanu. Najliczniejszą grupą drzew był wtedy grab, poza tym rosły tam lipy, klony i modrzewie.

Jesienią 2021 roku nasza gmina przystąpiła do realizacji zadania związanego z rewitalizacją tego parku. W maju ubiegłego roku rozpoczęliśmy prace remontowe na tym terenie. Zakres prac obejmował zagospo-

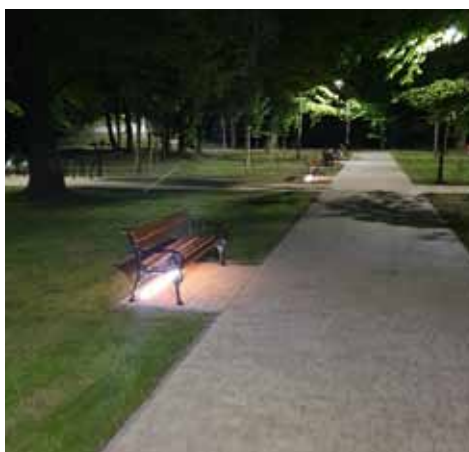
darowanie powierzchni 6 810 m/kw. Prace polegały m.in. na:

- niwelacji terenu i utwardzeniu nawierzchni ścieżek pieszych,
- zamontowaniu elementów małej architektury,
- wykonaniu nowych nasadzeń drzew i krzewów oraz założeniu nowych trawników,
- park otrzymał oświetlenie, a nad bezpieczeństwem wypoczywających w parku czuwa system monitoringu wizyjnego, do którego dostęp mają funkcjonariusze z Posterunku Policji w Grodzisku Dolnym.

Zagospodarowaniem parku zajmowała się firma Elektron - tech Michał Goński z Padwii Narodowej, a inwestycja była możliwa dzięki

środkom z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2020 oraz premii za szczepienia covidowe. Koszt odnowienia parku wyniósł wraz z placem zabaw ok. 1 100 000,00 zł, z czego ok. 800 000,00 zł to środki unijne, a 300 000,00 zł premia za szczepienia. Projekt zagospodarowania parku wykonała firma Arcont Pracownia Projektowa z Rzeszowa. Zespół projektowy składał się z osób mgr. inż. arch. Magdaleny Pelc, mgr. inż. arch. Roberta Pelca oraz mgr. inż. Pawła Krzemienia.

Artykuł opracowany na podstawie „Ewidencja parku zabytkowego w Grodzisku Dolnym opracowana przez mgr inż. Antoniego Mamulskiego wraz z zespołem na przełomie 77 - 78r.”

Park po rewitalizacji

INWESTYCJE W SKRÓCIE

PRZEBUDOWA DROGI PRZEZ GRODZISKO ZMIERZA KU KOŃCOWI

Od kilku miesięcy na głównej drodze biegnącej przez gminę, która jest najważniejszym ciągiem komunikacyjnym, łączącym poszczególne miejscowości wchodzące w jej skład trwają prace budowlane związane z jej gruntowną przebudową. Na początku czerwca generalny wykonawca inwestycji - firma PBI Infrastruktura S.A. położył ostatnią warstwę ścieralną na całym odcinku przebudowywanej drogi, tym samym kończąc główny zakres prac. Kierowcy mogą już swobodnie poruszać się tą drogą, a utrudnienia dotyczą jeszcze korytowania poboczy, regulowania zjazdów, zabezpieczania skarp i wykańczania chodników. Prace te potrwać jeszcze około miesiąca. W związku z tym, że nowa nawierzchnia w pierwszych tygodniach jej użytkowania nie posiada jeszcze odpowiednich właściwości ciernych, związanych z przyczepnością kół do asfaltu, zalecamy wszystkim użytkownikom drogi o zachowanie szczególnej ostrożności. Jezdnie po opadach deszczu jest śliska, co powodować może w sytu-

acji nagłego hamowania przez kierowcę utratą kontroli panowania nad pojazdem. Śliska nawierzchnia na nowej drodze to nie jest zjawisko nadzwyczajne, a wynikające z procesów technologicznych. Prosimy o bezpieczną jazdę, ograniczenie prędkości i zachowanie odpowiedniego odstępu od poprzedzającego pojazdu.

RUSZYŁA BUDOWA CHODNIKA W GRODZISKU NOWYM

W drugiej połowie maja ruszyły prace budowlane na odcinku drogi powiatowej nr 1273R w Grodzisku Nowym od skrzyżowania przy „Orliku” w kierunku Chodaczowa. Roboty polegają na poszerzeniu jezdni, wykonaniu nowej kanalizacji deszczowej, wyprofilowaniu na nowo rowów przydrożnych, na budowie chodnika dla pieszych na odcinku 1,8 km, wyniesionego przejścia dla pieszych oraz położeniu nowej warstwy nawierzchni na całej szerokości remontowanego odcinka jezdni. Wykonawcą zadania jest firma DRO - BRUK Bogdan Wojtuń z Gniewczyny Trynieckiej. Obecne roboty budowlane to drugi etap inwestycji, która trwa od roku ubiegłego i która rozpoczęła się przebudową drogi powiatowej od torów kolejowych w Chałupkach Dębniańskich do „Orlika” w Grodzisku Nowym. Koszt drugiego etapu tej inwestycji to ok. 3 mln zł brutto. Odcinek od „Orlika” w kierunku Chodaczowa, zabudowany gęsto domami, był szczególnie niebezpieczny. Ruch na tej drodze w ostatnich latach znacznie się zwiększył i mieszkańcy poruszając się pieszo tą drogą musieli bardzo uważać na pojazdy. Budowa chodnika i wyniesionego przejścia dla pieszych na tej drodze zwiększy bezpieczeństwo mieszkańców i poprawi komunikację w tej miejscowości. Dofinansowanie pochodzi ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych. Planowany termin zakończenia robót przewidziany jest na koniec sierpnia tego roku.

POLSKI
ŁĄD

INFRASTRUKTURA KUBATUROWA W PRZEBUDOWIE

W ostatnim numerze gazety informowaliśmy Państwa o tym, że Wójt Gminy podpisał umowę na rozbudowę dwóch budynków użyteczności publicznej. Jednym z nich jest budynek, w którym mieści się siedziba Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego i Szkoła Podstawowa w Laszczynach, a drugim jest budynek OSP w Grodzisku Górnym. Wykonawca - Firma ZRB KOREM Kazimierz Koc sp. j. z Jeżowego zrealizowała już podstawowe roboty ziemne, wylane zostały ławy i stawiane są mury fundamentowe. Postęp prac szczególnie widoczny jest przy remizie, ponieważ mieszkańcy mogą na bieżąco widzieć z drogi, co dzieje się na placu budowy. W przypadku budynku w Laszczynach prace odbywają się z tyłu, na terenie pomiędzy budynkami.

Kwotą 4 mln zł inwestycję zostały dofinansowane ze środków Rządowego Funduszu „Polski Ład” Program Inwestycji Strategicznych.

W kolejnych numerach gazety informować będziemy Państwa o bieżących postępach prac na budynkach.

**POLSKI
ŁAD**

ZAPRASZAMY WSZYSTKIE DZIECI DO PARKU

Dzięki naszemu gminnemu stowarzyszeniu „Grodziskie Jonki” możliwa była budowa nowego placu zabaw w zrewitalizowanym parku podworskim za urzędem gminy. W ramach projektu pn. „Budowa placu zabaw na terenie zabytkowego parku podworskiego w Grodzisku Dolnym” stowarzyszenie otrzymało kwotę 229 000,00 zł dofinansowania ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 241 104,62 zł, a wykonawcą placu zabaw była firma GOCiN Sp.z o.o. z Rzeszowa. Dofinansowanie możliwe było dzięki pozytywnie rozpatrzonemu wnioskowi na infrastrukturę rekreacyjną w ramach postępowania w sprawie naboru wniosków, prowadzonego przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Łańcucka”. Nasz gmina jest członkiem tego stowarzyszenia i dzięki temu, zarówno samorząd jak i organizacje pozarządowe, w tym koła gospodyń wiejskich, przedsiębiorcy i mieszkańcy zainteresowani podjęciem działalności gospodarczej, mogą ubiegać się o środki finansowe na realizację swoich planów i inwestycji.

Z takiej okazji skorzystało Stowarzyszenie „Grodziskie Jonki” i jesteśmy im bardzo wdzięczni za przygotowanie wniosku, podpisanie umowy oraz realizację całej inwestycji. Plac zabaw na pewno służyć będzie pokoleniom młodych mieszkańców naszej gminy i widzimy już, że jest chętnie odwiedzany przez najmłodszych. Bardzo serdecznie dziękujemy Prezesowi Zbigniewowi Kuczkowi za otwartość i współpracę.

Sam plac zabaw wyposażony jest w wiele elementów małej architektury służącej do zabawy dla dzieci. Zapraszamy do korzystania z tego miejsca wszystkich najmłodszych, a rodziców zachęcamy do relaksu na ławeczce w parku.

Pierwszy piknik w parku podworskim za nami

Nie byłoby lepszej okazji na otwarcie parku podworskiego niż majówka na kocyku w cieniu zabytkowych drzew. Jeżeli do tego dodamy bajkę dla dzieci na dużym ekranie, dmuchane zjeżdżalnię, watę cukrową i plac zabaw w jednym miejscu, to mamy przepis na majówkę idealną. Cieszymy się, że mogliśmy taką właśnie majówkę zorganizować na zakończenie inwestycji, jaką było przywrócenie do świetności parku podworskiego. Plany o majówce pojawiły się już jesienią ubiegłego roku i uważaliśmy, że jest to najlepszy moment na przekazanie mieszkańcom tego miejsca. Ziściły się one w słoneczne, niedzielne popołudnie 14 maja, kiedy to odbyła się pierwsza „Majówka dla dzieci” w tym miejscu. Ciężar organizacji wydarzenia przejął Ośrodek Kultury z Gminną Biblioteką Publiczną w Grodzisku Dolnym. Wójt Gminy p. Jacek Chmura uroczyście udostępnił to miejsce mieszkańcom, powitał wszystkich przybyłych gości i zaprosił do wspólnej zabawy podczas majówki. Na dzieci czekało mnóstwo atrakcji. Nie zabrakło wspólnych gier, zgadywanek i zabaw, a o godzinie 17:00 została wyświetlona bajka „W 80 dni dookoła świata” na dużym ekranie.

Bardzo nas cieszy tak liczne przybycie mieszkańców na majówkę i już teraz zapraszamy na inne imprezy, organizowane przez nasze instytucje kultury oraz organizacje pozarządowe, na terenie gminy tego lata. Zainteresowanych terminarzem imprez zapraszamy na stronę 42 tego numeru.

Redakcja

Kilka informacji o scaleniach

Pomimo przejściowych trudności nie ustają prace nad scaleniami gruntów w gminie Grodzisko Dolne. Działania przebiegają zgodnie z harmonogramem, a ich efekty przynoszą oczekiwane korzyści. Intensywne działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich obejmują również kolejne miejscowości. Gmina od lat stanowi obszar intensywnie prowadzonych prac scaleniowych. Czynności mają na celu trwałą korektę struktury przestrzennej obszarów wiejskich, prowadzącą do zauważalnej optymalizacji warunków prowadzenia działalności rolnej, oraz poprawy warunków życia mieszkańców. Ta idea przyświecała od samego początku władzom gminy i powiatu, aby w pełni wykorzystać potencjał wynikający z postępowań scaleniowych i uregulować stan gruntów we wszystkich miejscowościach gminy. W tym miejscu należy zauważyć iż gmina Grodzisko Dolne znajduje się w ścisłej czołówce gmin w wo-

jewództwie pod względem liczby i powierzchni scalanych miejscowości.

W związku z wystąpieniem czasowych komplikacji, związanych m.in. z ponownym rozpatrzeniem postępowania scaleniowego wynikającego z decyzji Wojewody i koniecznością wprowadzenia nadzwyczajnych modyfikacji dotychczasowych rozwiązań zaproponowanych dla wsi Grodzisko Dolne należy stwierdzić, że prace weryfikacyjne przebiegają planowo i zgodnie z ustalonym harmonogramem. Jak wynika z przeprowadzonych ustaleń pomiędzy Starostą Leżajskim, a Dyrektorem Podkarpackiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Rzeszowie p. Krzysztofem Popkiem, realizowane czynności przebiegają planowo. Geodeci dokonali już niezbędnych korekt, m.in. w zakresie analizy własności gruntów oraz szacunku składników majątkowych i roślinnych. Ponadto, ponownie przeliczone zostały wysokości dopłat z tytułu powiększenia lub pomniejszenia gospodarstw, oraz z tytułu potrąceń na drogi publiczne. Nie przewiduje się zmiany proponowanego terminu poprawy dokumentacji operatu technicznego scalenia gruntów wsi Grodzisko Dolne – podsumowuje Dyrektor PBGiTR Krzysztof Popek, powołując się na udokumentowany fakt zgodności realizacji zadań z przyjętym harmonogramem. Przejściowe utrudnienia na tere-

nie Grodziska Dolnego nie wpływają w żadnym stopniu na prace scaleniowe w innych miejscowościach. Aktualnie, postępowania scaleniowe są prowadzone również w Grodzisku Górnym i w Wólce Grodzkiej. Jak udało się ustalić, poziom wykonanych prac jest zaawansowany. Zakończono m.in. czynności związane z opracowaniem założeń do projektu scalenia gruntów. Geodeci przeprowadzili także kontrolę gleboznawczą klasyfikacji gruntów oraz dokonali szacunku ich wartości. Obecnie trwa zbieranie życzeń uczestników scalenia w zakresie lokalizacji gruntów poszczególnych gospodarstw. Zgłoszone życzenia zostaną uwzględnione na kolejnym etapie prac, obejmującym opracowanie i konsultację wstępnego projektu rozmieszczenia działek. Postępujące prace odzwierciedlają determinację władz samorządowych oraz pracowników w kontekście działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, uwzględniającego lokalne potrzeby podkarpackiej wsi. Jednakże szczególne znaczenie dla przebiegu czynności i uzyskiwanych korzyści ma zaangażowanie mieszkańców oraz ich wola współpracy.

*Dyrektor Podkarpackiego
Biura Geodezji
i Terenów Rolnych w Rzeszowie*

Termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich wydłużony do 30 czerwca

Rolników z terenu naszej gminy informujemy, że **termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich został wydłużony do 30 czerwca**. Przypominamy, że codziennie w urzędzie gminy pomagamy wypełniać wnioski o dopłaty bezpośrednie. **Od 1 czerwca w każdy wtorek i czwartek w urzędzie dyżur pełni pracownik Powiatowego Zespołu Doradztwa PODR z Leżajska**. Warto w tych dniach skorzystać z pomocy w wypełnianiu wniosków. Specjalista wyjaśni również zawilości przy tegorocznych wnioskach do Agencji.

Gmina
Grodzisko Dolne

Z życia Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Grodzisku Dolnym

Rusza rozbudowa kanalizacji sanitarnej w kierunku Opalenisk

W dniu 5 maja w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego została wybrana najkorzystniejsza oferta na wykonanie zadania "Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Laszczyny, Zmysłówka, Opaleniska i Grodzisko Dolne wraz z rozbudową sieci wodociągowej w m. Zmysłówka". Inwestycja realizowana będzie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020, z którego spółka otrzymała dofinansowanie, o czym wcześniej informowaliśmy. Spośród 9 złożonych ofert najkorzystniejszą okazała się złożona przez firmę Zakład Instalacyjno - Budowlany „Lis-Bud” Paweł Lisowski z Pstragowej, która wyniosła 3 849 049,07 zł. (brutto).

Przypominamy, iż w ramach obecnego zadania zostanie wykonana budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Zmysłówka - Wesoła, części Opalenisk i Grodziska Dolnego. Łącznie ponad 12 km kanalizacji, 4 przepompownie ścieków oraz 94 m.b. sieci wodociągowej w Zmysłówce. W dniu 11 maja w siedzibie Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. została podpisana z wykonawcą umowa na realizację tej inwestycji. W pierwszej kolejności wykonawca przystąpi do rozbudowy sieci kanalizacji w kierunku Opalenisk. W związku z czym, można się spodziewać, iż w terenie zobaczymy niedługo geodetów. Wszystkich zainteresowanych przebiegiem trasy prosimy o kontakt z

Panem Mariuszem Dubielem pod numerem telefonicznym 535 643 388 lub zapraszamy do siedziby spółki osobiście. Biuro czynne jest od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00 - 15.00.

O przebiegu realizacji inwestycji będziemy na bieżąco informować w kolejnych numerach gazety.

M. Ordyczyński

PGK Sp. z o.o. - informacja handlowa

Spółka komunalna, poza prowadzeniem podstawowej działalności, jaką jest utrzymanie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, świadczy również usługi na rzecz osób prywatnych, do których korzystania zapraszamy mieszkańców gminy:

1. usługi minikoparką: wykopy pod fundamenty, równanie terenu i inne prace ziemne,
2. wykonywanie przyłączy wodno - kanalizacyjnych,
3. prace remontowo - budowlane: układanie kostki brukowej, budowa ogrodzeń,
4. sprzedaż piasku żółtego na cele budowlane,
5. wynajem auta ciężarowego AVIA z HDS,
6. wynajem auta IVECO do transportu odpadów na PSZOK,
7. koszenie terenów zielonych kosiarką bijakową,
8. wywóz nieczystości z przydomowych zbiorników: szamba, przydomowe oczyszczalnie ścieków,
9. czyszczenie przyłączy kanalizacyjnych urządzeniem „WUKO”.

wynajem sprzętu:

- rusztowanie tzw. warszawskie,
- piła do cięcia betonu,
- zagęszczarka do betonu – płytowa,
- zagęszczarka do betonu – skoczek.

Ceny usług ustalane są indywidualnie. Szczegółowe informacje można uzyskać pod numerami: tel. komórkowe: **535 643 388**, **535 644 151** tel. stacjonarny: **17 243 64 66**, lub w biurze PGK, adres: Grodzisko Dolne 134.

PGK Sp. z o.o.
w Grodzisku Dolnym

Z życia Rady Gminy

Na ostatnich sesjach Rady Gminy, radni zapoznali się z wieloma sprawozdaniami m.in. z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce, z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2022, z działalności Zespołu ds. Oświaty, Ośrodka Kultury w Grodzisku Dolnym, Gminnej Biblioteki Publicznej w Grodzisku Dolnym oraz ze sprawozdaniem z realizacji „Programu Współpracy Gminy Grodzisko Dolne z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za miniony rok”. Dużo miejsca poświęcono bieżącej ocenie dróg na terenie gminy oraz analizie stanu bezpieczeństwa publicznego i ochronie przeciwpożarowej w gminie.

Rada Gminy podjęła uchwały m.in.:

1. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska dla Gminy Grodzisko Dolne na lata 2022-2030”,
2. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Grodzisko Dolne na lata 2023 - 2025”.
3. w sprawie wyznaczenia miejsc handlu rolników i ich domowników produktami rolnymi lub spożywczymi oraz wyrobami rękodzieła wytworzonymi w gospodarstwie rolnym oraz wprowadzenia regulaminu tego handlu na terenie gminy Grodzisko Dolne.

4. w sprawie określenia wykazu kąpielisk na terenie gminy Grodzisko Dolne oraz określenia sezonu kąpielowego dla kąpieliska.

Osoby zainteresowane przebiegiem obrad zapraszamy do obejrzenia nagrań, które znajdują się na stronie internetowej urzędu gminy pod linkiem:

<https://transmisjaobrad.info/channels/104/gmina-grodzisko-dolne>

Działalność GOPS - u w 2022 roku

Podstawowym zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zaspokojenie na terenie gminy potrzeb życiowych osób i rodzin, umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz działanie na rzecz usamodzielnienia osób i rodzin, ich stabilizacji i integracji ze środowiskiem.

W tym artykule przedstawimy pokrótce zestawienie wysokości świadczeń i ich rodzajów jakie pobierają nasi mieszkańcy za pośrednictwem tej instytucji.

1. Zasiłek celowy - w roku 2022 przyznano 41 takich zasiłków na kwotę 47 779 zł. Średnia wysokości zasiłku wynosiła 1 165 zł. W roku ubiegłym realizowano również program „Posiłek w szkole i w domu”, którego koszt wyniósł 175 157 zł, z czego środki wła-

sne stanowiły 35 048 zł. Programem objęto 179 osób, z tego 101 dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

2. Zasiłek okresowy - na tę formę pomocy wydano 91 147 zł i w ramach tego zasiłku liczba świadczeń wyniosła 206 dla 37 rodzin.

3. Usługi opiekuńcze - w roku 2022 świadczone usługi opiekuńcze dla 11 osób wymagających tej formy pomocy. Pomoc ta polegała na zaspokajaniu podstawowych potrzeb np: palenie w piecu, robienie zakupów. GOPS opłacał pobyt 15 mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej w kwotach stanowiących różnicę pomiędzy kosztami pobytu w DPS, w wkładem ponoszonym przez mieszkańca domu. Na ten cel wydano 510 304 zł.

4. Zasiłek stały - w roku ubiegłym 23

osoby pobierały taki zasiłek na kwotę 129 894 zł.

5. Wynagrodzenia z tytułu sprawowania opieki - przyznano dla 9 osób na kwotę 44 850 zł.

6. Działalność asystenta rodziny - asystent rodziny pracował z 10 rodzinami. Pracownicy socjalni udzielali świadczeń niematerialnych w postaci tzw. pracy socjalnej.

7. Pomoc żywnościowa - w ubiegłym roku z tego programu skorzystało 335 osób. Łączna ilość rozdysponowanej pomocy to 7 560 kg na kwotę 41 969,94 zł.

8. Zasiłek rodzinny - w roku 2022 GOPS przyznał 4 196 świadczeń z tego tytułu na kwotę 467 514,13 zł, oraz 2 424 świadczeń z tytułu dodatków do zasiłków rodzinnych na kwotę 267 389,00 zł.

9. Świadczenia opiekuńcze -

- zasiłek pielęgnacyjny - w ubiegłym roku wydano 2 460 świadczeń na kwotę 530 966,40 zł.
- świadczenie pielęgnacyjne - 472 świadczenia na kwotę 987 797,82 zł.
- specjalny zasiłek opiekuńczy - 106 świadczeń wydanych w roku 2022, na kwotę 65 492,70 zł.
- zasiłek dla opiekuna - wydanych zostało 33 świadczenia w kwocie 20 460 zł.

10. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka - tzw. „becikowe”, w kwocie po 1000 zł na dziecko przyznano 44 rodzinom.

11. Świadczenie rodzicielskie -

przyznano dla 30 rodzin. Wydatki na ten cel wyniosły 165 510, 90 zł.

Dodatki do źródeł ciepła

A) Dodatek osłonowy - w okresie od 2 stycznia do 31 grudnia 2023 roku wypłacono łącznie 795 497,35 zł. Dodatki osłonowe zostały przyznane 997 gospodarstwom domowym.

B) Dodatek węglowy - w okresie od 17 sierpnia do 31 grudnia 2022 roku wypłacono 4 773 000,00 zł. Dodatek węglowy otrzymało 1 591 rodzin.

C) Dodatek z tytułu innych źródeł ciepła :

* 42 gospodarstwa otrzymały dodatek z tytułu wykorzystania pelletu drzewnego lub innego rodzaju biomasy jako głównego źródła ogrze-

wania. Kwota dodatków wynosiła 126 000,00 zł.

* 80 gospodarstw otrzymało dodatek z tytułu ogrzewania domu drewnem kawałkowym, całkowita kwota dodatków to 80 000,00 zł.

* 1 gospodarstwo domowe otrzymało dodatek z tytułu opalania skroplonym gazem LPG, dodatek wyniósł 500 zł.

GOPS

Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi

Organizacje pozarządowe odgrywają istotną rolę w życiu publicznym. Współpraca ze stowarzyszeniami w 2022 roku odbywała się na wielu płaszczyznach m.in. w zakresie edukacji, oświaty i wychowania, ochrony dóbr kulturalnych i dziedzictwa narodowego, wspierania i upowszechnienia kultury fizycznej i sportu, działań na rzecz osób niepełnosprawnych, porządku i bezpieczeństwa publicznego i przyczyniania się do podniesienia jakości różnych usług.

Na terenie naszej gminy działa 25 organizacji pozarządowych zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym. W Starostwie Powiatowym w Leżajsku zarejestrowanych jest 8 stowarzyszeń zwykłych, natomiast w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zarejestrowanych jest 10 Kół Gospodyń Wiejskich.

Współpraca o charakterze finansowym odbywała się głównie w postaci wspierania lub powierzania zadań publicznych. Na wniosek organizacji pozarządowej zostało złożonych siedem wniosków, które po podpisaniu umowy zostały dofinansowane w trybie pozakonkursowym tzw. „małe granty”. Łączna kwota dofinansowania „małych grantów” wyniosła w 2022 roku 25 000, 00 zł. Ponadto klub sportowy LKS Grodziszczanka otrzymał 150 000,00 zł, a LKS Wólczanka 20 000,00 zł.

Dowóz uczniów niepełnosprawnych do placówek oświatowych kosztował 34 944,20 zł.

Warto w tym miejscu wspomnieć o tym, że gmina kilkanaście lat temu powierzyła stowarzyszeniom prowadzenie przedszkoli i szkół podstawowych. Obecnie cztery takie placówki prowadzone są przez stowarzyszenia, które z powodzeniem realizują zadania edukacyjne i korzystają ze środków pochodzących z subwencji oświatowej na kształcenie

dzieci i młodzieży.

„Duch stowarzyszeniowy” ma się w naszym społeczeństwie dobrze. Jest to zasługą aktywności wielu rodziców w różnego rodzaju formach działalności „pro publico bono”. W wielu rodzinach znajduje się tata lub mama, którzy należą do jakiegoś stowarzyszenia, czy to ochotniczej straży pożarnej, koła gospodyń wiejskich lub innej organizacji. Dzieci widzą na co dzień i często uczestniczą w akcjach organizowanych przez rodziców. Dzięki temu poznają, czym jest ta działalność i jakie korzyści niesie za sobą. Co więcej, dzieci często same organizują się w różnego rodzaju kołach działających na terenie szkół, do których uczęszczają. Bardzo silną pozycję w gminie ma „CARITAS”. Szkolne koła tej katolickiej, ogólnopolskiej organizacji, działającej na rzecz najbardziej potrzebujących, działają w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Grodzisku Dolnym i w Zespole Szkół im. prof. Franciszka Leja w Grodzisku Górnym.

Za tę aktywność oraz zaangażowanie dziękujemy mieszkańcom i cieszymy się, że macie ciągle nowe pomysły na swoje organizację, na zadania które chcecie realizować i zapal do działania.

Z. Gdański

Gminne targowisko bez opłat dla rolników

Od czerwca nasi rolnicy mogą swobodnie, bez opłat i rejestrowanej działalności gospodarczej, w każdy piątek i sobotę w godzinach od 6:00 do 12:00, sprzedawać swoje produkty na naszym targowisku.

Sprzedaż odbywać się może w dowolny sposób, niemniej zachęcamy do korzystania ze stoisk.

Sprzedaż produktów rolnych cieszy się coraz większą popularnością. Ludzie coraz częściej szukają zdrowej żywności pochodzącej bezpośrednio od gospodarza. Wiemy, że również w naszej gminie wielu rolników sprzedaje swoje produkty innym mieszkańcom. Odbywa się to różnie, najczęściej poprzez informacje przekazywane pomiędzy sąsiadami i rodzinami. Wielu mieszkańców szuka także takich produktów i często za nimi jeździ po innych targowiskach. Nie ma takiej potrzeby, ponieważ działalność rolnicza i produkcja warzyw, owoców i zboża ma się w naszej gminie bardzo dobrze. Chcielibyśmy, aby ten proces sprzedaży sąsiedzkiej jeszcze bardziej się upowszechnił, a tym samym, aby w jeszcze większym stopniu nasi rolnicy naszym mieszkańcom mogli sprzedawać swoje produkty. Dzięki

temu i w budżecie rolnika przybędzie więcej pieniędzy za jego pracę i my mieszkańcy będziemy mieć pewność, że kupujemy zdrowe i dobre produkty. Zwiększy się również poziom naszej samowystarczalności jako społeczności. Zachęcamy rolników do wystawiania swoich produktów w te dni na targowisku, a mieszkańców zapraszamy do odwiedzania targowiska i dokonywania zakupów.

Dodatkowo, w każdym numerze gazety grodziskiej będziemy zamieszczać ogłoszenia naszych rolników, którzy chcieliby sprzedać swoje produkty rolne. Ogłoszenia takie będą bezpłatne. Jeżeli, ktoś chce sprzedać ziemniaki, pszenicę, różnego rodzaju warzywa i owoce pochodzące z gospodarstwa prosimy śmiało dzwonić do urzędu gminy i ogłosić się.

Nie musicie, jeśli nie chcecie, podawać swojego nazwiska, wystarczy, że podacie co sprzedajecie i nr telefonu. Poniżej przedstawiamy listę produktów rolnych lub spożywczych, które mogą być sprzedawane na targowisku.

- zwierzęta żywe, (np. kury, kaczki, prosiaki),
- mleko, masło, ser, jaja ptasie,
- miód,
- krzewy owocowe, kwiaty, rośliny, sadzonki,
- wszelkiego rodzaju warzywa i owoce,
- zboża i produkty zbożowe np. kasha, mąka,
- nasiona, ziarna i pasza,
- konfitury, soki własnej roboty, kiszzone ogórki, papryka marynowana itp.

Podsumowanie sprzedaży węgla przez gminę

Przez pełne pięć miesięcy, do 28 kwietnia gmina prowadziła na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 października 2022 roku o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych sprzedaż węgla dla mieszkańców. Węgiel pochodził z polskich kopalni, z Ziemowita, Piasta, Jankowic i Marcela. Dzięki dobrej współpracy ze sprzedawcą - Spółką PGG S.A. mieliśmy dobrej jakości węgiel różnego sortymentu, począwszy od groszku przez orzech po kostkę. Najwięcej sprzedaliśmy kostki, która cieszyła się największą popularnością i była niezwykle pożądana przez naszych mieszkańców w sezonie grzewczym. W tym miejscu również dziękujemy za bardzo dobrą współpracę składom węgla, które wydawały go mieszkańcom: Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” na czele z Panem Prezesem Eugeniuszem Misiem oraz Panu Stanisławowi Bechcie, prowadzącemu skład węgla i skład budowlany. Dziękujemy również kwalifikowanemu dostawcy węgla, firmie handlowo - usługowej Wiesław Hajder z Wólki Sokołowskiej za sprawną i

szybłą organizację dostaw węgla, realizację zamówień u sprzedawcy, czuwanie nad prawidłowym rozliczaniem ilości i rodzaju dostarczanego węgla.

Wyprzedana została cała ilość dostarczonego do gminy węgla. Sprzedano 1 900 ton węgla i obsłużono 1 290 wniosków mieszkańców.

Łączna ilość węgla (w kg) zakupiona wg miejscowości:

• Grodzisko Dolne	528,500
• Grodzisko Górne	491,500
• Grodzisko Nowe	221,500
• Wólka Grodziska	158 000
• Chodaczów	151,500
• Zmysłówka	128 500
• Laszczyny	101,000
• Podlesie	62 000
• Opaleniska	60 000

Zapraszamy na „Czyste” - rusza sezon kąpielowy

W sobotę, 24 czerwca rusza kolejny sezon kąpielowy nad zalewem „Czyste”. Już teraz zapraszamy wszystkich miłośników plaży, wody oraz aktywnego wypoczynku nad zalew „Czyste”. O miejscu nie musimy pisać, ponieważ jest ono bardzo dobrze znane nie tylko naszym mieszkańcom, ale również turystom, którzy odwiedzają naszą gminę w okresie wakacyjnym. Ciepły piasek i woda zachęcają do kąpieli i wypoczynku w tym miejscu. W otulinie Zmysłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu warto spędzić niejedną dzień w nadchodzące, upalne miesiące. Obecnie trwają ostatnie przygotowania do jego otwarcia. Nawozimy piasek, niwelujemy teren, montujemy kosze na śmieci oraz remontujemy ławeczki. Wszystko po to, aby pobyt nad zalewem był dla wszystkich miłym i

bezpiecznym przeżyciem. W tym celu, jak co roku, wydzieliliśmy miejsce do kąpieli, nad którym czuwać będzie dwóch wykwalifikowanych ratowników wodnych. Są oni do naszej dyspozycji codziennie od 11:00 do 19:00. Pomogą ci nie tylko z problemami w wodzie, ale również na plaży. Nie bój się wzywać ich pomocy, kiedy źle się czujesz, jesteś słaby lub widzisz inne osoby, które zachowują się w sposób zagrażający zdrowiu i życiu innych plażowiczów. W celu zapewnienia bezpieczeństwa w tym miejscu, jak co roku zwiększamy patrole policji w okolicy zalewu. Pamiętajcie! W strefach wyznaczonych na plażowanie zabronione są jazdy rowerami, motocyklami i quadami. **Przypominamy również, że w miejscach publicznych, a takim jest zalew i jego otoczenie, obowią-**

zuje zakaz spożywania alkoholu. Będziemy egzekwować łamanie prawa na tym terenie. Kąpielisko i obszar do niego przylegający objęty jest monitoringiem wizyjnym. Policjanci z Posterunku w Grodzisku Dolnym mają bezpośredni dostęp do systemu w każdej chwili w czasie rzeczywistym.

W sąsiedztwie kąpieliska znajduje się budynek informacji turystycznej z zapleczem sanitarnym oraz dwiema przebieralniami dla wypoczywających. Udostępnione zostaną także przenośne toalety. Korzystanie z nich jest bezpłatne. Wszystkich przebywających nad zalewem prosimy o dbanie o porządek i nie zostawianie śmieci. Reagujemy również na niebezpieczne zachowania innych osób np. spożywanie alkoholu, awantury lub jazdy motorem, czy quadem w miejscach zakazanych, zgłaszając je na nr 112 lub wchodząc na Krajową Mapę Zagrożeń i zaznaczając niebezpieczne zdarzenie. Pamiętajmy o przestrzeganiu regulaminu kąpieliska, a także o bezpieczeństwie swoim i swoich dzieci. Jeżeli jesteś rodzicem, jesteś odpowiedzialny za swej dziecko. Prosimy, nie zapominajcie o tym.

Sezon kąpielowy trwać będzie do 31 sierpnia 2023 roku.

PIERWSZA POMOC NAD WODĄ

Wakacje, szczególnie spędzane nad wodą kojarzą się nam z błogim i bez troskim wypoczynkiem. Upalny dzień, bezchmurne niebo i chłodna woda to idealny scenariusz na udany dzień. I nagle krzyk: „Ratunku!” Czy wiesz co zrobić w sytuacji, gdy ktoś tonie? Jeżeli znajdujemy się na strzeżonym kąpielisku natychmiast musimy powiadomić dyżurujących ratowników. W przypadku, gdy jesteśmy w miejscu niestrzeżonym przez ratowników, powinniśmy jak **najszybciej wybrać numer alarmowy 112**. Należy również zaalarmować inne osoby znajdujące się w pobliżu, głośno krzycząc, że tonie człowiek. Może się okazać, że wśród innych plażowiczów jest obec-

ny ratownik medyczny lub lekarz. Decyzję o natychmiastowej pomocy tonącemu musimy podjąć sami i szybko, bez zastanowienia. **Jeżeli podejmujesz samodzielnie akcję ratowniczą pamiętaj, że bezpośredni kontakt z tonącym może być dla Ciebie bardzo niebezpieczny. Podejmując decyzję o podpłynięciu do tonącego należy mieć na uwadze poniższe zasady:**

✓ musisz umieć dobrze pływać. Musisz nie tylko dopłynąć do tonącego, ale także odholować go w bezpieczne miejsce.

✓ powinieneś unikać bezpośredniego kontaktu z tonącym. Jeśli dysponujesz np. materacem, użyj go i tak podpłyń

do tonącego, aby ten w pierwszej chwili uchwycił się materaca, a nie Ciebie.

✓ zapewnij sobie pomoc innych osób przebywających w tym czasie nad wodą. Jeżeli na plaży jest dużo ludzi, a tonący znajduje się w niedalekiej odległości od brzegu, można utworzyć „łańcuch życia” czyli łańcuch z ludzi, którzy trzymają się wzajemnie za ręce. Ważne, aby osoba znajdująca się na początku tego łańcucha, która będzie mieć bezpośredni kontakt z tonącym była w dobrej kondycji fizycznej i miała tzw. „krzepę”. Najlepiej, aby był to mężczyzna.

✓ trzymaj poszkodowanego od tyłu, pod pachami i pływaj na plecach, podtrzymując go obiema rękami. Jeżeli

tonący ma na sobie ubranie, możesz chwycić go za nie. Gdy tonący scho- dzi pod wodę i nie można go złapać, bez obaw o uszkodzenia ciała, chwyc go mocno za włosy i wyciągnij na po- wierzchnię.

Po wyciągnięciu na brzeg osoby nie- przytomnej sprawdź na początku, czy poszkodowany w drogach oddecho- wych nie ma ciał obcych. W tym celu ułóż go na wznak i zbadaj drożność tych dróg. Jeżeli w nosie lub ustach są ciała obce – usuń je. **Sprawdź, czy od- dycha.** Przyłóż twarz do jego twarzy. Obserwuj klatkę piersiową, lub połóż na niej rękę. Jeżeli nie czujesz, lub nie słyszysz oddechu, a klatka piersiowa się nie unosi, odchyl jego głowę do tyłu i rozpocznij resuscytację. Przebieg:

1. Uklęknij obok poszkodowanego.
2. Ułóż nadgarstek jednej ręki na śro- dku klatki piersiowej poszkodowanego.
3. Ułóż nadgarstek drugiej ręki na już położonym nadgarstku pierwszej ręki.
4. Spleć palce obu dłoni i upewnij się, że nie będziesz wywierać nacisku na że- bra poszkodowanego, nie uciskaj nad- brzusza ani dolnego końca mostka.
5. Pochyl się nad poszkodowanym, wy- prostowane ramiona ustaw prostopa- dle do mostka i uciskaj na głębokość 4 - 5 cm.
6. Po każdym uciśnięciu zwolnij nacisk na klatkę piersiową, nie odrywając dło- ni od mostka. Powtarzaj 30 uciśnięć na przemian z dwoma oddechami ra- towniczymi. **Jeżeli czujesz dyskomfort wykonywania czynności sztucznego oddychania, możesz od niego odstą- pić.**

7. Kontynuuj resuscytację do cza- su gdy poszkodowany zacznie praw- dłowo oddychać, lub do przybycia wy- kwalifikowanych ratowników medyc- znych. Po przywróceniu czynności życio- wych, należy poszkodowanego ułożyć w pozycji bocznej ustalonej (na lewym boku) i poczekać na przyjazd ekipy ra- towniczej.

Pamiętaj o swoim bezpieczeństwie nad wodą. Wchodząc do wody bar- dzo często zachowujemy się w spo- sób brawurowy, chcąc pokazać jak do- brze radzimy sobie z żywiołem. Pamię- taj, że woda zawsze jest silniejsza od ciebie. Nie popisuj się przed znajomy- mi! Nie kąp się będąc pijanym, nawet jeżeli uważasz, że panujesz nad sytu- acją – nie panujesz, to pozorna siła. Nie skacz na główkę i nie oddalaj się od brzegu. Nie kąp się w samotności i wybieraj plaże i kąpieliska strzeżone przez ratowników.

tuacji, to zachowanie „zimnej krwi” może uratować ci życie.

* Nie wpadaj w panikę. Utrata kontro- li nad sytuacją tylko przyspieszy proces tonięcia.

* Połóż się na plecach, rozłóż ręce i nogi na boki. Twoje ciało bez trudu uniesie się i utrzyma na powierzchni wody.

* Oddychaj spokojnie i równomiernie. Jeżeli zachłystniesz się wodą, weź spo- kojny i głęboki wdech nosem i mocno odkaslnij.

* Płyn do brzegu zachowując spokój. Jeżeli opanujesz nerwy, bez trudu do- trzesz do brzegu na plecach używając tylko rąk lub nóg. Uda ci się także we- zwać pomoc.

Bądź rozsądny i świadomy zagrożeń!

1. Nigdy nie wchodź do wody po al- koholu i środkach odurzających.
2. Zwracaj uwagę na dzieci znajdujące się w wodzie. Pamiętaj - odpowiadasz za ich bezpieczeństwo!

3. Nie skacz do wody w nieznanym miejscach.

4. Pływaj tylko w miejscach do tego wy- znaczonych i w czasie, w którym jest to dozwolone (flaga biała - kąpiel jest dozwolona, a kąpielisko jest strzeżone przez ratowników, flaga czerwona - ką- pielisko jest nieczynne, warunki nie po- zwalają na kąpiel).

5. Wybieraj kąpieliska, na których jest ratownik. Stosuj się do poleceń ratow- nika.

6. Nie wbiegaj do wody, gdy jesteś roz- grzany.

7. Wchodząc do wody schładzaj powoli swoje ciało (twarz, kark, klatka piersio- wa). Rób przystanki na kolejnych po- ziomach: kolan, ud, splotu słoneczne- go itd.

8. Nie pływaj bezpośrednio po posiłku.

9. Jeżeli nagle wpadniesz do wody, za- tkaj ręką usta i nos – możesz w ten sposób uniknąć zakrztuszenia.

10. Dbaj o własne bezpieczeństwo. Nawet, jeśli świetnie pływasz, załóż ka- pok na łódce, kajaku, rowerze wod- nym.

11. Jeżeli złapie cię skurcz, zachowaj spokój – nie panikuj. Staraj się utrzy- mać na wodzie i jeśli dasz radę wo- łaj o pomoc. Wyprostuj nogę i nacią- gnij mięśnie (palce stopy podciągnij do góry).

Nawet najlepszy pływak może mieć chwilę słabości lub gorszy dzień. Nie przeceniaj swoich możliwości, oce- niaj realnie jaki wysiłek w wodzie je- steś w stanie danego dnia ponieść.

Jeżeli już znajdziesz się w trudnej sy-

DEKALOG PLAŻOWICZA

Pomóż dotrzeć ratownikom do innych poszkodowanych.

Nie rozkładaj swojego ręcznika w odległości mniejszej niż 5 metrów od brzegu. Będąc świadkiem, poszkodowanym przełącz swoje dane ratownikom lub policjantom.

Chroń swoje ciało przed promieniowaniem UV w słoneczny dzień.

Używaj kremów z filtrem, noś nakrycie głowy, koszulkę z długim rękawem i spodnie z długimi nogawkami. Największe natężenie promieni UV jest między godzinami 11 a 15.

Dbaj o środowisko.

Nie zanieczyszczaj ani nie zaśmiecaj wody oraz plaży. Swoje śmieci wyrzuć do kosza na plaży lub przy parkingu.

Oceń warunki atmosferyczne przed wejściem do wody.

Nie wchodź do wody gdy są duże fale, gdy zbliża się burza lub po zmroku.

Kąp się w miejscach bezpiecznych, przeznaczonych do kąpiel.

Pływaj przy lub na kąpielisku pomiędzy czerwonymi i żółtymi bojami. Nie wchodź do wody jeżeli widzisz czerwoną flagę (kąpiel jest zabroniona).

Nigdy nie wchodź do wody po alkoholu lub zażyciu innej substancji psychoaktywnej.

Pływaj przy lub na kąpielisku pomiędzy czerwonymi i żółtymi bojami. Nie wchodź do wody jeżeli widzisz czerwoną flagę (kąpiel jest zabroniona).

Nie skacz do wody o nieznannej głębokości.

Nie skacz z pomostów, materacy, wysokiego brzegu. Skokom towarzyszy duże ryzyko urazu kręgosłupa. Nie nurkuj w miejscach gdzie znajdują się zatopione obiekty.

Jeżeli jesteś rozgrzany wchodź do wody powoli, stopniowo.

Kiedy będzie ci zimno lub poczujesz się słabiej, natychmiast wyjdź z wody, wytrzyj się do sucha.

Pływaj w bezpiecznej odległości od innych użytkowników aktywności wodnej.

Pływacy nie powinni pływać w tym samym miejscu i czasie co motorówki, skutery i surferzy.

Miej respekt do wody.

Poinformuj znajomych kiedy wchodzisz i wychodzisz z wody, unikaj odpływania daleko od brzegu bez zabezpieczenia (boja).

Numery ratunkowe: Policja - 997; Pogotowie - 999; Ogólnopolski - 112

BEZPIECZNE WAKACJE - najważniejsze zasady

Wakacje to doskonała okazja do zabawy i odpoczynku. Mamy różne pomysły na spędzanie ciepłych, letnich dni. Jedni wybierają wyjazdy rodzinne np. w góry, czy nad morze, inni wolą wyjazdy zorganizowane typu kolonie, a jeszcze inni preferują wypoczynek w domu, na własnej działce. Nie ważne gdzie wybierzemy się tego lata, w każdym miejscu musimy zachowywać ostrożność i pamiętać o bezpieczeństwie.

Kilka rad dla dzieci i młodzieży:

- zawsze informuj rodziców, gdzie i z kim wychodzisz i przebywasz. Przekaż im także, o której godzinie zamierzasz wrócić. Zabierz ze sobą telefon.
- nie zapominaj o zasadach ruchu drogowego. Przechodź przez jezdnię w miejscach wyznaczonych lub po upewnieniu się, że nie nadjeżdża pojazd.
- nie rozmawiaj z obcymi, nie bierz słodyczy, ani innych prezentów od nich.
- nie oddalaj się z nieznanymi, nie wsiadaj z nimi do samochodu, nie wdawaj się w potyczki słowne, nie prowokuj.
- pamiętaj o ochronie przed słońcem, w czasie upałów pij dużo wody i zawsze noś nakrycie głowy.
- zadbaj o właściwy ubiór – szczególnie wieczorem i po zmroku zakładaj strój z elementami odbłaskowymi, pamiętaj o kasku ochronnym podczas jazdy na rowerze i odpowiednich butach. Jeżeli planujesz dłuższe wędrówki, nie zapominaj o sprawdzeniu pogody przed wyruszeniem w trasę.
- pamiętaj o swoim zdrowiu. Po każdym wyjściu z miejsc zalesionych dokładnie sprawdź skórę na obecność kleszczy. Uważaj na rośliny, których nie znasz. Niektóre jagody, liście, czy grzyby są trujące.
- nie rozpalaj ogniska w lesie.
- przebywając w wakacyjnym tłumie, uważaj na swoją torbę, portfel, telefon. Jeśli bawisz się na imprezie, nigdy nie pozostawiaj swoich rzeczy bez opieki - kradzieże torebek, portfeli, telefonów komórkowych zdarzają

się bardzo często.

- zawsze i wszędzie pilnuj swoich napojów. Przypadki dosypywania i dolewania różnych specyfików są coraz większym problemem. Po takich substancjach tracisz samokontrolę, a nazajutrz niczego nie pamiętasz. Nigdy nie przyjmuj napojów od nieznanych, lub mało znanych ci osób. Jeśli idziesz na parkiet, napoje zostaw pod opieką osoby zaufanej.
- nigdy nie wybieraj się na dyskotekę sam - zawsze w gronie znajomych. Nie wychodź z dyskoteki samotnie - staraj się wracać do miejsca zamieszkania w towarzystwie przyjaciół.

Wakacje to okres wzmożonej działalności dealerów narkotykowych.

Pamiętaj, że mitem jest, iż „dopalacze” pomagają w dobrej zabawie. Naucz się być asertywnym! Naucz się odmawiać. PAMIĘTAJ - NIE ISTNIEJE BEZPIECZNE ZAŻYWANIE NARKOTYKÓW!

- unikaj alkoholu. Nie daj szans, aby wakacyjne picie powiększyło związane z tym statystyki tragicznych wydarzeń. Alkohol wzmacnia agresję, a jednocześnie nietrzeźwy nastolatek jest łatwą ofiarą przestępstwa.
- uważaj na sekty. Nie opowiadaj nowo poznanym ludziom o swoich kłopotach czy marzeniach. Możesz być zaproszony na „bardzo ważne spotkanie”. Jeżeli osoba jest bardzo życzliwa, ale nie chce odpowiedzieć na Twoje pytanie o cel spotkania i osoby lub instytucje je organizujące: „bo tam się wszystkiego dowiesz”, bądź ostrożny. Nie idź, jeżeli wcześniej nie sprawdzisz, kim są ludzie, którzy cię zapraszają i o co im chodzi.

Korzystanie z telefonu komórkowego, jazda na elektrycznej hulajnodze, rolnach, segwau nie zwalnia cię z odpowiedzialności dbania o własne zdrowie i życie. Poruszając się po chodnikach, ścieżkach i

drogach publicznych WŁĄCZ MYŚLENIE i rozważnie korzystaj z tych urządzeń. Wakacje mają być czasem relaksu, odpoczynku i dobrej zabawy. Nie chcesz przecież tego czasu spędzić w szpitalu i być powodem zmartwień i troski swoich rodziców. Dla nich jesteś najważniejszy/a.

Kilka rad dla rodziców:

Nikt inny poza tobą nie nauczy twojego dziecka, jak postępować, jak się zachowywać w różnych sytuacjach życiowych i w kontaktach z różnymi osobami. To jak żyje i postępuje twoje dziecko zależy przede wszystkim od ciebie. Nie mów, że nie masz czasu, że jesteś zajęty i zmęczony. Nie bagatelizuj problemów.

- rozmawiaj z dzieckiem na temat zagrożeń, z którymi może się spotkać na wakacjach (tematy do rozmów masz podane w części „Kilka rad dla dzieci i młodzieży”).
 - jeśli zostawiasz dzieci same w domu, uświadom je aby nie otwierały drzwi nieznanym (kurierom, akwizytorom itp).
 - ustal bezpieczny sposób przechowywania kluczy do domu.
 - nie ujawniaj dzieciom miejsca przechowywania wartościowych rzeczy np. biżuteria, pieniądze.
 - ucz dzieci zasad bezpiecznego korzystania z domowych urządzeń (szczególnie zwróć uwagę na obsługę żelazka, kuchenki gazowej, pralki, prostownicy do włosów, suszarki).
 - ucz rozsądnego i racjonalnego korzystania z prądu i wody.
- Wszystkim, tym małym i dużym życzymy wspaniałych i bezpiecznych wakacji!

Kilka słów o zdrowiu

Zadbaj o swój organizm latem

Jak pisaliśmy wcześniej lato to wspinały czas na relaks, odpoczynek od codziennych problemów i spraw. Nie rozumiemy go jednak negatywnie, jako okres błędnego lenistwa i czasu, w którym możemy sobie pozwolić na łamanie zasad. Otóż nie. Lato ma nam pomóc naładować akumulatory na ponurą jesień i zimę. Jeżeli prześpiemy ten okres, spędzając czas przed telewizorem, Internetem i komórką, objadając się przy tym chipsami, frytkami i pizzą oraz popijając to wszystko colą, energetykami i alkoholem, to stracimy okazję na właściwą regenerację organizmu i jesień przywitamy problemami zdrowotnymi, depresją i poczuciem wyczerpania. Nie ma to być przecież czas, który przybliży nas do otyłości i chorób układu krążenia. Otyłość zwiększa ryzyko rozwoju cukrzycy, nadciśnienia tętniczego, miażdżycy i powoduje problemy ortopedyczne, które często pogarszają jakość życia, m.in. choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa i stawów kolanowych oraz biodrowych. Jest jednym z kluczowych czynników rozwoju raka m.in. raka piersi, raka jelita grubego, przełyku i nerek.

Nie chcesz doprowadzić swojego organizmu do takiego stanu tego lata, zmień nawyki żywieniowe i zwiększ aktywność fizyczną. Odstaw słodkie i słodkie napoje gazowane, które za-

mień na wodę niegazowaną i regularne posiłki - 4/5 razy dziennie.

Każdego dnia staraj się spożywać warzywa i produkty zbożowe, takie jak płatki owsiane, ciemne pieczywo, kasza gryczana i jęczmienna. Sięgaj po owoce, mleko, ser, naturalne jogurty czy maślanekę.

Spaceruj, ruszaj się. Codzienne spacerowanie pozwalają obniżyć ciśnienie krwi. Z warzyw polecamy:

Marchew i warzywa liściaste - marchew razem z innymi warzywami korzeniowymi jak seler, brukiew, chrzan czy rzodkiewka, które zawierają glukozynolany (związki o działaniu antynowotworowym) działają jak tarcza w ochronie przed rakiem. W takiej diecie nie powinno też zabraknąć warzyw liściastych, takich jak sałata, cykoria, szczaw, szpinak, młode liście pokrzywy, które też są w czołówce produktów kluczowych dla profilaktyki nowotworowej. Łączyć je ze sobą możemy na wiele sposobów np. jako wiosenna sałatka lub dodatek do koktajli.

Czosnek - zawiera około 200 aktywnych biologicznie składników. Wiele z nich chroni przed rakiem. Jest też bogaty w siarkę, glutation i cysteinę, które są silnymi przeciwutleniaczami. Czosnek dzięki temu, że wzmacnia

układ odpornościowy i detoksykuje wątrobę zapobiega, tworzeniu się nowych guzów i przerzutów, ale także powstrzymuje rozwój już istniejących. Zawarta w nim allicyna ma wszechstronne działanie antyoksydacyjne, antywirusowe, antynowotworowe i odtruwające.

Warzywa krzyżowe - m.in. kapusta, kalafior, brokuł i jarmuż. W swoim składzie mają związki z grupy glukozynolanów, w tym siarkę, które są niezwykle korzystne dla zdrowia. Warzywa kapustne (w szczególności biała i czerwona kapusta) to naturalne źródło witaminy C. Najlepiej spożywać je na surowo lub krótko blanszować, wtedy zachowują najwięcej właściwości.

Pomidory - likopen, który znajduje się w pomidorach jest bardzo ważny w profilaktyce zachorowań na raka prostaty. Jedźmy zatem pomidory na zdrowie.

Profilaktyka jest ważna!

O tym, że profilaktyka jest ważna przekonuje się coraz więcej osób w naszej gminie. Rośnie świadomość, że wykonywanie badań profilaktycznych pomaga nie tylko sprawdzić stan naszego zdrowia, ale także wykryć na wczesnym etapie niepokojące objawy choroby i w konsekwencji uratować nam życie. Od marca do czerwca na parkingu Urzędu Gminy można było wykonać wiele badań. Wśród nich były: mammografia, cytologia, badanie krwi, poziomu cholesterolu, badania skóry i inne. Z badań mammograficznych i cytologicz-

nych skorzystało łącznie 232 pacjentki. Badaniom mammograficznym poddało się 180 kobiet, w tym 7 pań otrzymało skierowanie na dalsze badania diagnostyczne. Z badań cytologicznych skorzystało 52 kobiety. Otrzymano 46 wyników prawidłowych i wykryto 6 zmian, co pozwoliło pacjentkom na szybką reakcję i podjęcie leczenia.

Z pozostałych badań profilaktycznych skorzystało 204 pacjentów.

Wyniki frekwencji bardzo nas cieszą i utwierdzają w przekonaniu, że organizacja tego typu spotkań jest po-

trzebna. Mieszkańców zapewniamy o tym, że w przyszłości takie badania będziemy prowadzić. Być może jeszcze w tym roku uda nam się zorganizować jedno z nich.

Zawody wędkarskie o Puchar Wójta

Zawody wędkarskie na naszym zalewie o Puchar Wójta Gminy Grodzisko Dolne to cykliczna impreza, którą nasze koło wędkarskie organizuje z powodzeniem od wielu lat. Zawody cieszą się uznaniem uczestników i wpisują się w kalendarz letnich spotkań i imprez organizowanych nad zbiornikiem.

W tegorocznej rywalizacji wystartowało 22 wędkarzy, w tym dwóch juniorów. Połów odbywał się metodą dowolną, z wyłączeniem spinningu, na dwie wędkę. Po czterogodzinnej rywalizacji zwycięzcami zostali:

I miejsce - Eugeniusz Mścisz

II miejsce - Marek Chmiel

III miejsce - Krzysztof Pustelny

Puchary wręczył w imieniu Wójta Sekretarz Koła Wędkarskiego kol. Andrzej Sigda. Po wręczeniu nagród odbyła się wspólna biesiada przy ognisku.

Zarząd Koła Wędkarskiego nr 37 „Pstrąg” w Grodzisku Dolnym składa podziękowanie Panu Jackowi Chmurze Wójtowi Gminy Grodzisko Dolne za objęcie swoim patronatem tych zawodów i ufundowanie nagród.

A. S

Panie z Koła Gospodyń Wiejskich z Grodziska Dolnego na fali

W Ośrodku Kultury, 24 maja odbyło się drugie już (pierwsze odbyło się 26 kwietnia) spotkanie seniorów zorganizowane przez panie z KGW w Grodzisku Dolnym. Licznie przybyli seniorzy i zaproszeni goście zasiedli przy wspólnym stole, na którym znalazły się regionalne potrawy. Spotkanie okraszone było występami młodych artystów: grupy tanecznej oraz młodych wokalistek działających przy naszym Ośrodku Kultury. Wiersze dla mam wykonała profesjonalnie Pani Anna Rydzik. Po części artystycznej odbyło się wspólne biesiadowanie przy akompaniamencie i śpiewie w wykonaniu Pana Wojtka Wołowca i Państwa Wójcików.

Wszystkim uczestnikom dziękujemy za wspaniałe spotkanie, rozmowy i mile spędzony czas.

Te spotkania to nie wszystko. W ramach otwartego konkursu programu Wieloletniego na rzecz osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021 – 2025 panie otrzymały dofinansowanie w kwocie 36 030,00 zł na projekt „Senior z wigorem, tryska humorem”. Projekt przewiduje organizację warsztatów z psychologiem, ze zdrowego żywienia, kurs obsługi komputera oraz wyjazdy na basen, do teatru i różnego rodzaju ćwiczenia ruchowe.

Drugi projekt, na który również udało się paniom zdobyć dofinansowanie to „Senior aktywny - senior szczęśliwy” złożony w ramach projektu „Podkarpackie Inicjatywy Lokalne 2021- 2023” sfinansowany przez Narodowy Instytut Wolności ze środków Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021 - 2030. Wojewódzkimi operatorami projektu są: Fundacja Fundusz Lokalny SMK, LGD Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Ziemi Nizańskiej”, Stowarzyszenie LGD „TRYGON - Rozwój i Innowacja”, Fundacja Przestrzeń Lokalna.

W programie również znajduje się wiele aktywności służących samorozwojowi naszych seniorów.

Oba projekty kierowane są do osób powyżej 60. roku życia. Bliższych informacji na temat zasad udziału w projektach i zapisów udzielają panie z koła.

Samym paniom gratulujemy pomysłów i zapału do realizowania nowych wyzwań. Jesteście pionierkami. Inne koła zachęcamy do wyszukiwania i podejmowania podobnych projektów

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021—2030

Nie ma to, jak dobra zabawa

W niedzielne popołudnie, 28 maja w Parku w Miasteczku odbył się Piknik Rodzinny i pierwsza w tym roku potańcówka grodziska, zorganizowane przez Ośrodek Kultury. Piknik rozpoczęła część artystyczna, w której zaprezentowały się zespoły taneczne prowadzone przez panią Dorotę Król oraz wokalistki prowadzone przez pana Wojciecha Wołowca. Wszystkie dzieci mogły korzystać z

Nad zalewem „Czyste” 1 czerwca odbył się z kolei wspólny piknik dla wychowanków Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego w Laszczynach oraz wychowanków Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce, którego organizatorem były podmioty prowadzące te ośrodki.

Piknik był pełen radości, uśmiechu i wzajemnej życzliwości. Słoneczna i ciepła pogoda pozwoliła na zorganizowanie wielu atrakcji w postaci gier, zabaw oraz konkur-

Na koniec warto wspomnieć o Pikniku Rodzinnym, który odbył się w niedzielę, 4 czerwca, na placu przy Remizie OSP w Podlesiu. Organizatorem pikniku było Koło Gospodyń Wiejskich w Podlesiu oraz tamtejsza jednostka OSP. Na przybyłych gości czekało mnóstwo atrakcji m.in. dmuchane zjeżdżalnie, gry i zabawy dla dzieci, pokaz pierwszej pomocy medycznej oraz degustacja miodu.

Musimy przyznać, że panie z Podlesia wyprzedziły niektóre inne koła z naszej gminy. To najmłodsze koło, a już ma za sobą bardzo fajne i przyciągające wielu uczestników imprezy. Mamy nadzieję, że piknik rodzinny oraz jesienno-biesiada ziemniaczana na stałe zagospodują w kalendarzu imprez na waszym terenie. Do zobaczenia na kolejnych wydarzeniach.

dmuchanych zjeżdżalni, placu zabaw oraz specjalnie na tę okazję przygotowanych animacji. Zagadki, konkursy sprawnościowe i pokaz gigabaniek przygotowały animatorki Sabinka i Amelka. Swoje specjały i smakołyki serwowały panie z Kół Gospodyń Wiejskich z Chodaczowa i Grodziska Górnego.

Zdj. Ośrodek Kultury

sów, w których nie tylko dzieci, ale również dorośli chętnie uczestniczyli. Nie zabrakło także grochówki przygotowanej przez niezawodnych strażaków z OSP w Laszczynach. Dzięki uprzejmości strażaków z OSP w Grodzisku Górnym i strażaków PSP z Leżajska podopieczni mieli możliwość popływania motorówką po zalewie.

Kolejny program w ramach projekt Erasmus+ za nami

Projekt „Elementy awiacji w robotyce i kodowaniu - programowanie i praktyczne wykorzystanie dronów”, realizowany w ZS im. prof. Franciszka Leji w Grodzisku Górnym powoli zbliża się do końca. W dniach od 15 do 21 kwietnia realizowaliśmy już ostatni program w ramach tego projektu. Tym razem to my gościliśmy w naszej szkole zagranicznych gości z Hiszpanii, Portugalii, Węgier, Włoch i Austrii. Razem cała grupa liczyła 56 osób. Termin tej mobilności musiał być skoordynowany z Ogólnopolskim Konkursem Budowy i Programowania Robotów, który miał miejsce w Rzeszowie, w dniach 19 - 20 kwietnia, a częścią składową tego konkursu była również rywalizacja w dziedzinie programowania i użycia dronów.

Wszyscy nasi goście, wraz z grupą naszych podopiecznych, od poniedziałku przygotowywali się do tego konkursu. Każda zagraniczna drużyna przywiozła ze sobą drony, które musiały być tak zaprogramowane, aby pokonywać pewne przeszkody i wykonywać zadania. Przygotowania były o tyle łatwiejsze, że przebiegały pod okiem ekspertów z Austrii, z Instytutu Verein zur Förderung von Wissenschaft Und Technik an Schulen w Neustadt, którzy na co dzień zajmują się tą tematyką. Uczniowie korzystali z całej bazy i wyposażenia Centrum Robotyki przy szkole w Grodzisku Górnym.

W czasie tego pobytu zarówno zagraniczni uczniowie, jak i nauczyciele mieli okazję przyrzeć się pracy naszej placówki, a nasi podopieczni ćwiczyli i sprawdzali swoje umiejętności z języka angielskiego, który był niejako językiem roboczym tego działania.

Podczas rozmów z zagranicznymi gośćmi, przekonaliśmy się, że nasza szkoła zrobiła na nich duże wrażenie i zamierzają zastosować u siebie wiele rozwiązań tu zaobserwowanych. Była też okazja do spotkania się z władzami gminy, na którym Wójt, Pan Jacek Chmura przedstawił krótki zarys planów władz dotyczących rozwijania miejscowego szkolnictwa z uwzględnieniem działań takich jak budowa oraz programowanie robotów i dronów.

W tym czasie zostały również zorganizowane pokazy wiedzy z robotyki dla sąsiednich szkół gminy, w których wzięli udział najmłodszy wychowankowie. Na zorganizowanych zajęciach budowali oni proste roboty, zapoznając się z tą tematyką na podstawowym poziomie.

W czwartek, 20 kwietnia miał miejsce konkurs dronów na Politechnice Rzeszowskiej. Zwycięzcy otrzymali dyplomy uczestnictwa i drobne upominki. Wszyscy opiekunowie wyrazili chęć kontynuowania współpracy z podobnymi przedsięwzięciami w przyszłości.

Zespół projektowy

Międzynarodowo w Zespole Szkół w Grodzisku Dolnym

Za nami również spotkanie międzynarodowe w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Grodzisku Dolnym. W ramach projektu „Robotyczna szkoła humanistów” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Erasmus+ gościliśmy 23 młodych ludzi i 6 nauczycieli z Litwy, Bułgarii i Włoch. Był to czas wypełniony spotkaniami, atrakcyjnymi zajęciami, grami, wyjazdami i oczywiście rozmowami.

Podczas oficjalnego powitania i pożegnania zaprosiliśmy naszych zagranicznych partnerów do artystycznej opowieści o szkole, gminie i Polsce. Nie zabrakło akcentów muzycznych i tanecznych, a także prezentacji folkloru lokalnego. Tym wydarzeniom towarzyszyli zaproszeni goście. Swoją obecnością podczas oficjalnego podsumowania

mobilności i pożegnania zaszczycił nas pan Adam Chmura – Sekretarz Gminy Grodzisko Dolne, pan Józef Nicpoń – Zastępca Przewodniczącego Rady Gminy, pani Barbara Szczęch – Dyrektor Zespołu ds. Oświaty wraz z panią Moniką Majkut i panią Jolantą Sołek. Przybyli również rodzice, którzy gościli dzieci z zagranicy i wspierali nas podczas tego tygodnia.

Zaproponowane uczniom zajęcia były twórcze, techniczne, artystyczne i na pewno rozwijające umiejętności językowe i społeczne. Pierwszy blok zajęć związany był z światem robotycznym, do którego zaprosił młodych ludzi pan Tomasz Sołek. Uczniowie zostali podzieleni na 4 międzynarodowe drużyny, które musiały wykonać określone zadania: budowały i programowały klocki LEGO MINDSTORMS EV3, przy-

gotowały zadania robotyczne w Kahoocie, projektowały loga z wykorzystaniem długopisów 3D. Efekty pracy zostały zaprezentowane na oficjalnym podsumowaniu mobilności. Uzupełnieniem tego bloku był wyjazd edukacyjny na Politechnikę Rzeszowską. Niektórzy uczniowie brali czynny udział w Ogólnopolskim Konkursie Budowy i Programowania GGRobot 2023, a pozostali poprzez obserwację i rozmowy mieli możliwość uczestniczyć w wydarzeniu naukowym, podczas którego o zwycięstwo walczyli najlepsi młodzi programiści z Polski. Drugi blok zajęć związany był z teatrem. Uczestnicy wyjechali do Teatru Maska w Rzeszowie na spektakl „Włosy mamy”. W ramach tego wyjazdu uczniowie uczestniczyli także w warsztatach teatralnych. Poznawali zasady pracy z kukiełkami i odgrywali scenki. Uzupełnieniem rozwoju kompetencji artystycznych była wizyta w Muzeum Ziemi Leżajskiej, a tam zajęcia dotyczące poznawania tradycji zabawek leżajskich oraz warsztaty „Kolorowy świat zabawek”. Każdy wyszedł z drewnianym, własnoręcznie pomalowanym konikiem. Nasi zagraniczni goście poznawali szkołę, gminę, okolicę i inne interesujące miejsca w Polsce.

Pierwszego dnia podzieleni na 3 grupy, wędrowali szlakiem szkolnych zajęć lekcyjnych. Tutaj należy pochwalić Karolinę Czech, Michała Świądra i Macieja Zalepę, którzy świetnie poradzi sobie jako anglojęzyczni przewodnicy. Drugiego dnia zostali zaproszeni do udziału w grze terenowej przygotowanej przez p. Alicję Zalepę i p. Tomasza Sołkę. Młodzi ludzie mieli do zaliczenia 17 miejsc. Odpowiadali na pytania, wysyłali zdjęcia, skanowali kody z ważnych miejsc na terenie naszej gminy. W środę odbył się spacer po Leżajsku. Uczestnicy wycieczki zobaczyli cmentarz żydowski i zwiedzili bazylikę, której wnętrza robi oszałamiające wrażenie. Oczywiście, w programie nie mogło zabraknąć Zamku w Łańcucie, zabytku o najwyższej światowej klasie. Odwiedziliśmy również Kraków i Kopalnię Soli w Wieliczce. Spacer po mieście oraz podziemnych trasach i korytarzach kopalni na długo pozostaną w pamięci uczestników wyjazdu. Zwiedzanie to nie wszystko. Celem spotkania z gośćmi z zagranicy była przede wszystkim integracja, poznawanie siebie i nauka wzajemnych relacji z osobami z różnych krajów. Poznawanie ich sposobu myślenia, zachowania i budowanie płaszczyzny komunikacji w codziennych relacjach. Służyły temu spotkania integracyj-

ne uczniów, rodziców i nauczycieli w barze „U Żusta” nad naszym zalewem. Nie zabrakło gry na gitarze, kiełbasek i ziemniaków pieczonych na ognisku i grillu, ciast, ciasteczek i innych przysmaków. Oczywiście, były też tańce. Na koniec pobytu zagranicznych gości w naszej szkole, zorganizowaliśmy spotkanie pożegnalne. Nauczyciele i rodzice naszych uczniów wzięli aktywny udział w przygotowaniu tego wydarzenia.

Ważnym momentem dla nas wszystkich była akademia pożegnalna. Zaprezentowaliśmy elementy naszej lokalnej tradycji i kultury, która ma dla nas bardzo duże znaczenie. Część artystyczną rozpoczął pokaz musztry parady wykonywanej w tradycyjnych strojach przez członków jednego z oddziałów naszych Grodzkich Turków. Następnie, szczególny gość, zaproszony na to spotkanie, pani Agnieszka Rydzik, mieszkanka Grodziska Dolnego i laureatka wielu konkursów, dała na cymbałach niesamowity mini koncert. To było wyjątkowe pożegnanie, ponieważ kończy naszą 3 - letnią współpracę w ramach projektu. Liczymy jednak na to, że kiedyś jeszcze się spotkamy.

Dziękuję wszystkim nauczycielom i pracownikom, którzy byli zaangażowani w ten projekt. Chcę tutaj szczególnie wymienić p. Annę Zygmunt, Alicję Zalepę, Elżbietę Horoszkę-Krasny, Alicję Dubiel, Lidę Pikulę, Magdalenę Wnęk i p. Tomasza Sołkę. Swoją cegiełkę dołożyła też p. Agnieszka Krauz i p. Elżbieta Matula.

Szczególne podziękowania kieruję do rodzin, które aktywnie włączyły się w zorganizowanie tego międzynarodowego wydarzenia: przyjęły do siebie dzieci z zagranicy, zorganizowały imprezę integracyjną i poczęstunek podczas oficjalnego pożegnania. Składam podziękowania państwu Magdalenie i Markowi Wnęk, państwu Joannie i Tomaszowi Sołkom, państwu Annie i Grzegorzowi Świądrom, państwu Anecie i Grzegorzowi Zygmuntom, państwu Annie i Pawłowi Nowakom, państwu Edycie i Pawłowi Czechom, pani Małgorzacie Salwach, państwu Klaudii i Michałowi Czerwonkom, państwu Katarzynie i Damianowi Krupom, państwu Renacie i Zbigniewowi Wnęk, państwu Alicji i Krzysztofowi Zalepom, pani Ewie Nowak – Pelc i panu Dariuszowi Pelcowi, pani Małgorzacie Brzozowskiej, państwu Annie i Robertowi Krajewskim, państwu Irenie i Andrzejowi Adamczyk, państwu Agnieszce i Wiesławowi Papakom.

Monika Fila

Kolejne odwiedziny w Hiszpanii

W dniach 7 - 13 maja aż 20 uczniów pod opieką p. Tomasz Sołka, p. Agnieszki Kulpy i p. Agnieszki Krauz z Zespołu Szkół w Grodzisku Dolnym przebywało w Hiszpanii na edukacyjnym wyjeździe w ramach przedsięwzięcia pt. „Naukowo i technicznie o ekologii” w ramach projektu „Ponadnarodowa mobilność uczniów” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Ważnym elementem tego wyjazdu była edukacja w szkole Ave Maria San Isidro w Granadzie, która opierała się na ekologii i robotyce. Nie zabrakło oczywiście integracji i komunikacji w języku angielskim. Projekt wyjazdu dotyczył obszaru ochrony klimatu, zmian klimatycznych i ich skutków. Realizowane zagadnienia poruszały trudne tematy ekologiczne dotyczące oszczędzania energii, wody, racjonalnego korzystania z pojazdów mechanicznych i nadania drugiego życia ubraniom. Nasi uczniowie uczestniczyli z dziećmi hiszpańskimi w kreatywnych lekcjach plastyki i odgrywali scenki sytuacyjne dotyczące problematyki związanej z ochroną środowiska, a pokaz mody ekologicznej zrobił wrażenie na wszystkich. Odbyły się też warsztaty kulinarne. Na podsumowanie działań uczestnicy programu stworzyli plakat ekologiczny. Jednym z istotnych zagadnień poruszanych podczas zajęć, była problematyka zastosowania elementów ekologicznego domu z modułów do programowania i robotyki Lego Mindstorms z wykorzystaniem zestawu rozszerza-

jącego dotyczącego „Odnawianych źródeł energii posiadanych przez szkołę polską”.

Wyjazd do Hiszpanii to element poznawanie świata i niesamowita lekcja obyczajów, kultury i podejścia do problemu ochrony przyrody przez naszych przyjaciół z tego kraju. Lekcje w klasach i w terenie pozwoliły naszym uczniom wykorzystywać wszystkie zmysły. Dzięki temu poznali wiele ciekawych miejsc. Jednym z nich było miasteczko Nerja, na wybrzeżu Costa del Sol. Wspaniała architektura tego miasta, słynne Balkony Europy i znane na całym świecie jaskinie, pozostaną w naszej pamięci na długo. Ten wyjazd łączył ze sobą to co najlepsze, czyli poznawanie świata poprzez jego odkrywanie. Poznawanie Granady uczestnicy mobilności zaczęli od wyprawy do cygańskiej dzielnicy w Barrio del Sacromonte. Zwiedzili także Alhambrę. Wrażenia estetyczne były niesamowite. Duże wrażenie zrobiła również Malaga. W programie nie mogło zabraknąć punktu widokowego na wzgórzu Gibralfaro, twierdzy Alcazaba i zamku Gibralfaro.

Podczas edukacyjnych wycieczek był również czas na rekreację. Piaszczysta plaża i kąpiel w Morzu Śródziemnym to najlepsze z możliwych sposobów odpoczynku w Hiszpanii. Oprócz zdobytej wiedzy ekologicznej, pozostały nowe znajomości i zapamiętany widok skąpanych w zachodzącym słońcu gór Sierra Nevada.

M. Fila

Mateusz Bęben, uczeń klasy VIII b Zespołu Szkół im. prof. Franciszka Leji w Grodzisku Górnym, uzyskał tytuł Finalisty Przedmiotowego Konkursu z Języka Niemieckiego dla uczniów szkół podstawowych organizowanego przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie. Mateusz zdobył 69% punktów w całym konkursie. Zostać finalistą Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego jest niezwykle trudno – trzeba wykazać się nie tylko umiejętnościami, ale również nietypowym myśleniem i wiedzą. Finalista konkursu kuratorskiego ma pierwszeństwo przyjęcia do szkół ponadpodstawowych. Serdecznie gratulujemy Mateuszowi.

Majowe święta oczami uczniów naszych szkół

Uczniowie i nauczyciele wszystkich szkół z terenu naszej gminy w uroczysty i podniosły sposób uczcili nie tylko Święto Konstytucji 3 Maja, ale również Święto Pracy i Święto Flagi Rzeczypospolitej Polskiej.

Wszystkie akademie rozpoczynały się od odśpiewania hymnu państwowego. Wiersze i piosenki o charakterze patriotycznym upamiętniły tych, którzy w odległych czasach dali wiarę i nadzieję Polakom na odzyskanie wolności i niepodległości. Młodzi aktorzy podczas występów przypomnieli symbole narodowe oraz rolę i znaczenie słów „Wolność”, „Naród” i „Ojczyzna”. Zapraszamy do obejrzenia fotorelacji. Naszym dzieciom i młodzieży dziękujemy za ducha i wrażliwość patriotyczną.

ORW w Laszczynach

SP w Opaleniskach

ZS w Grodzisku Dolnym

SP w Chodaczowie

ZS w Grodzisku Górnym

SP w Laszczynach

SP w Wólce Grodzkiej

Kochana Mamo, Kochany Tato...

**Mama i Tata to świat nasz cały, ciepły, bezpieczny, barwny, wspaniały.
To dobre, czułe, pomocne ręce i kochające najmocniej serce.
To są wyprawy do kraju baśni, wakacje w górach, nad morzem,
na wsi, loty huśtawką, prawie do słońca oraz cierpliwość co nie ma końca.**

Mama i Tata to najważniejsze osoby w życiu każdego z nas. Odgrywają ogromną rolę w procesie wychowania i ukształtowania młodego charakteru. Uczą właściwych zachowań, szacunku do innych i doceniania własnej wartości. Rodzice są nie tylko opiekunami, ale także nauczycielami, przyjaciółmi i przewodnikami w najważniejszych chwilach naszego życia.

Dzieci i młodzież z terenu naszej gminy w sposób wspaniały i uroczysty podziękowali swoim rodzicom za trud,

miłość i oddanie. Każdy z nas ma swoich rodziców. Jednych widzimy na co dzień, drugich od święta, a innych mamy w pamięci. Wszystkim jesteśmy winni wdzięczność za to kim jesteśmy, co robimy i jak żyjemy. To oni ukształtowali nas takimi, jakimi obecnie jesteśmy. Dziękujemy Wam za to i życzymy dużo szczęścia, zdrowia oraz zadowolenia z nas.

Mamo, Tato jesteście kochani!

ZS w Grodzisku Dolnym

ZS w Grodzisku Górnym

SP w Opaleniskach

SP w Chodaczowie

SP w Laszczynach

Za nami 80. rocznica pacyfikacji Leżajska

Naszą tożsamość kształtuje nie tylko historia naszej gminy, ale również powiatu i regionu. W związku z tym, że w ubiegłym miesiącu obchodziliśmy 80. rocznicę pacyfikacji Leżajska, chcemy czytelnikom przybliżyć nieco historię tego wydarzenia. Być może niektórzy z nas identyfikują się z tą historią i pamiętają te wydarzenia ze względu na swoje rodziny, znajomych, przyjaciół i współpracowników, których te tragiczne losy doświadczyły.

Pacyfikacja Leżajska to było jedno z najtragiczniejszych wydarzeń w czasie II wojny światowej w dziejach powiatu. Trudno ustalić dokładne powody pacyfikacji, lecz istotny wpływ na to miała przeprowadzona kilka dni wcześniej likwidacja agenta Gestapo Kazimierza Trybki, jak również aktywna działalność lokalnej placówki Armii Krajowej. W nocy z 27 na 28 maja 1943 r. miasto zostało otoczone szczelnym pierścieniem wojska niemieckiego. W pacyfikacji uczestniczyło ok. 3 tys. żołnierzy Wehrmachtu, SS, kawalerii, policji i Gestapo. Około godz. 3 nad ranem rozpoczęto przeszukiwanie domów i aresztowanie ludzi, głównie związanych z konspiracją, na podstawie wcześniej sporządzanych list. Wśród ofiar tej tragedii byli też ludzie pochodzący, bądź związani z Grodziskiem.

Franciszek Miś urodzony w Grodzisku Dolnym, pracował w Leżajsku, w gospodarstwie Agnieszki i Michała Gdulów. W okolicy zabudowań Gdulów, ukrywał się przed pościgiem Bogusław Buś. Franciszek Miś zauważywszy zbliżających się Niemców, zaczął ze strachu uciekać do domu, co prawdopodobnie spowodowało również Bogusława Busia do ucieczki w stronę zabudowań Gdulów. Żołnierze ostrzelali budynki, przypadkowo raniąc znajdującego się w pobliżu żołnierza niemieckiego. Przypuszczając, że strzał padł z domu Gdulów, w tym kierunku wzmożono ostrzał, powodując szybko rozprzestrzeniający się pożar. Z płonącego domu wybiegł Edward Gduła, wyprowadzając chorych rodziców Agnieszkę i Michała. Po kilku dniach

w zgłiszczach spalonego domu znaleziono spalone zwłoki Franciszka Misia i pochowano na cmentarzu, prawdopodobnie w jednej ze zbiorowych mogił ofiar pacyfikacji.

Niezwykle ciekawa jest historia życia kilku ofiar pacyfikacji. Jednymi z nich byli Jan i Agnieszka Moskal. Poznali się i pobrali w USA, gdzie wyemigrowali „za chlebem”. 8 września 1901 r. urodziła im się córka Maria. Powróciwszy do kraju, kupili w 1907 r. dom w Gillershofie (na obecnej ulicy Moniuszki w Leżajsku). Po pewnym czasie Jan wrócił do USA, a Agnieszka została wraz z córką na zakupionym gospodarstwie. Maria wyszła za mąż za Wojciecha Depowskiego, nauczyciela w Giedlarowej, z którym miała dwoje dzieci: Izabelę urodzoną 30 sierpnia 1925 r. i Augustyna urodzonego 1 stycznia 1927 r. W dniu pacyfikacji Leżajska, w czasie rewizji domu Depowskich, odnaleziono kilka łusek karabinowych (używano ich do produkcji zapalniczek). Prawdopodobnie stało się to powodem aresztowania członków rodziny. Aresztowanych przyprawiono do budynku sądu, gdzie w wyniku „rozprawy” Wojciech z Augustynem zostali skazani na śmierć. Augustyn to najmłodsza ofiara pacyfikacji, w dniu śmierci miał 16 lat. Maria trafiła na Gestapo w Jarosławiu, gdzie po kilku dniach śledztwa, została rozstrzelana w lesie w Kidałowicach, koło Jarosławia. Pacyfikację przeżyła Izabela Depowska (po mężu Danys), późniejsza długoletnia ordynator Oddziału Wewnętrznego Szpitala Miejskiego w Nowej Sarzynie, a następnie w Leżajsku.

Inną ofiarą był Jan Skiba, który urodził się 14 czerwca 1893 r. w Grodzisku Górnym, w rodzinie Franciszka i Katarzyny, z domu Miś. Pracował na kolei i mieszkał w budynku dworca PKP w Leżajsku. W czasie wojny włączył się w działalność konspiracyjną. W jego mieszkaniu odbywały się spotkania Armii Krajowej, w których mieli także uczestniczyć Kazimierz Trybka i Walerian Mirek, działający w konspiracji, a zarazem współpracujący z Gestapo.

To oni prawdopodobnie sporządzili listy aresztowanych w czasie pacyfikacji. Aresztowanych doprowadzano do budynku sądu, gdzie odbywała się główna „rozprawa”. Zatrzymanych było ok. 300 osób. Wywoływano ich pojedynczo z cel przed komisję, składającą się z gestapowców z Jarosławia. Głównym „sędzią” jednak, był ukryty za zasłoną z koca, Walerian Mirek, który przekazywał gestapowcom znaki palcami, decydujące o losie aresztowanych. Jeden palec oznaczał wolność, dwa zesłanie do obozu, trzy wyrok śmierci, a cztery przekazanie do dyspozycji Gestapo w Jarosławiu. Po zakończonej rozprawie, w godzinach popołudniowych, uwolniono część aresztowanych, innych wywieziono do obozów i więzienia Gestapo w Jarosławiu. Pozostałą grupę 28 osób, około godz. 17:00, powiązanych sznurkiem w obstawie uzbrojonych żołnierzy, poprowadzono na plebańską łąkę za budynek byłego gimnazjum (obecnie Muzeum Ziemi Leżajskiej) i rozstrzelano. W wyniku pacyfikacji Leżajska zginęło 47 osób (w czasie egzekucji, podczas aresztowań lub w obozach). Większość z ofiar została pochowana już na drugi dzień, na cmentarzu w Leżajsku, w dwóch zbiorowych mogiłach. W miejscu egzekucji postawiono w 1958 r. pomnik, odnowiony i rozbudowany w 2020 r., pod którym co roku w rocznicę pacyfikacji spotykają się przedstawiciele władz i rodzin by wspomnieć tragedię i oddać hołd zamordowanym.

Robert Czerwonka

Z kart historii - Wspomnienia Sybiraka

... Przy sztabie NKWD stał już gotowy do drogi samochód ciężarowy, przykryty brezentem. Kazano mi wejść na samochód i tak w asyście dwóch konwojentów ruszyliśmy w drogę. Po południu wjechaliśmy do dużego miasta - Swierdłowsk. Po przejechaniu kilku kilometrów przywieziono mnie do obozu niemieckich oficerów, mieszczącego się na peryferiach miasta. W bramie obozu, przekazano mnie dyżurnemu oficerowi, który zapytał o nazwisko, imię i imię ojca oraz rok urodzenia. Sprawdził dokumenty dotyczące mojej osoby, czy są zgodne z moimi odpowiedziami i polecił strażnikowi odprowadzić mnie do jednego z baraków. W baraku było gwarno od wrzaskliwych z natury Niemców, którzy tylko co powrócili z pracy. Wszyscy oni z zaciekawieniem patrzyli na dziwaczny przybysz w cywilnych łachmanach. Zewsząd posypały się pytania: skąd, kto, po co, za co...? Nie zdradziłem ochoty na wdawanie się w rozmowę z oficerami niemieckimi. Sam fakt, że skierowano mnie do obozu oficerów niemieckich był dla mnie szokujący. Dyżurny baraku, starszy wiekiem Niemiec, wskazał mi łóżko w kącie, z czego byłem zadowolony, bo przynajmniej nie będę miał po obu stronach znienawidzonych szwabów. (...) Rano, wraz ze wszystkimi Niemcami udałem się do stołówki obozowej. Zająłem miejsce przy stole i nie obznajomiony jeszcze z porządkiem dziennym, czekałem co będzie dalej. Na pierwszy rzut oka zauważyłem ład i wzorowy porządek w stołówce. (...) Przy okienku od kuchni stało dwóch kelnerów w białych fartuchach, oczekując na otwarcie okienka. Kiedy już otworzono je, kucharze szybko i sprawnie zaczęli podawać „podnosy”, na których poukładane były równe porcje ryby i chleba. Kelnerzy odbierali „podnosy” i donosili je do stołów. Następnie podawano zupełnie na głębokich talerzach, a raczej

emaliowanych miskach. Po spożyciu śniadania oficerowie niemieccy resztę chleba wkładali do kieszeni i odchodzili na zbiórkę do pracy. Jak się później zorientowałem, byli to przeważnie inżynierowie, technicy, fachowcy od przemysłu, zatrudnieni w fabrykach na terenie Swierdłowska. Większość z nich montowała swoje maszyny i urządzenia, wywiezione przez wojska sowieckie ze Śląska i Niemiec wschodnich. Odżywianie, jak na warunki obozowe, mieli dobre. Nic też dziwnego, że idąc do pracy rzucali sowieckim dzieciom chleb. (...) Czego to się nie robi dla propagandy. Nawet to, że karmi się do syta hitlerowskich oficerów wtedy, kiedy głodują dzieci sowieckie, a może nawet sieroty, których ojcowie zostali zabici przez tych właśnie oficerów, względnie zamorzeni głodem w niemieckich obozach. Na bramie i na wieżyczkach wokół obozu wartę trzymały oddziały NKWD. W obozie porządek utrzymywali sami Niemcy. Oficer sowiecki, pełniący w obozie funkcję „politraka” oświadczył mi, że mam zakaz opuszczania obozu, nawet pod konwojem i będę zatrudniony wyłącznie na terenie obozu, przy sprzątanii wokół baraków i kuchni. Cywilne ubranie polecono mi zdać do magazynu, w którym otrzymałem ubranie niemieckie. Jakie było moje samopoczucie w mundurze żołnierza niemieckiego, może wyobrazić sobie tylko ten, kto tak jak ja, przez pięć lat walczył z niemieckim okupantem. Tu, w obozie, paliła mnie wewnętrzna nienawiść za ich butę, jaką ujawniali na każdym kroku, której nie wyzbyli się nawet jako jeńcy. (...) Jako narzędzia pracy otrzymałem grabie i miotłę. Najczęściej trzymałem się bliżej kuchni, gdzie zawsze można było zjeść coś lepszego za usługi na rzecz kuchni, jak np. narąbanie i przyniesienie drewna. Dobre odżywianie i wygodne spanie, jak na warunki obozowe, robiły swoje. Z każdym dniem

czułem się coraz lepiej i po trzech tygodniach byłem już w zupełnie dobrej formie. (...) Pewnego ranka, kiedy już brygady niemieckich oficerów wyszły pod sowieckim konwojem do pracy, podszedł do mnie niemiecki oficer w randze hauptmana. Pełnił on funkcję komendanta obozu i stanowczym tonem rozkazał mi wyczyścić ustępy. Krew uderzyła mi do głowy z nienawiści, patrząc na tę nordycką mordę. Nie zastanawiając się, powiedziałem: Jak zanieczyściliście ustępy, to sobie i wyczyśćcie je. Ja wam ustępów czyścić nie będę! Hauptman z furją przyskoczył do mnie, chwycił za ramię i popchnął w stronę ustępów. Błyskawicznie podniosłem ciężką miotłę brzoową przymocowaną drutem do kija i z całej siły uderzyłem go w łeb. Nie spodziewał się takiego ataku i zaskoczony uderzeniem, zachwiał się na nogach. Poprawiłem jeszcze raz. Hauptman zwałił się na ziemię, a ja leżącego biłem dalej, dając upust swojej nienawiści. Z pobliskich drzwi wybiegli fryzjerzy, chwycili mnie za ręce i zdjęli ze swojego komendanta. Pomogli i jemu podnieść się z ziemi. Hauptman miał twarz umorusaną w błocie, koło ucha sączyła się krew z rany zadanej prawdopodobnie sterczącym z miotły drutem. Hauptman rozkazał fryzjerom odprowadzić mnie na wartownię i sam z taką twarzą podążał za nami. Sowiecki komendant warty obozowej, dowiedziawszy się co zaszło, kazał natychmiast swoim starszym strażnikom nałożyć mi kajdany na ręce. Kajdany te przy najmniejszym ruchu ręki, wrzynały się automatycznie w ciało. W oczach zrobiło mi się ciemno z bólu i żeby nie upaść, usiadłem w kącie na jakiejś skrzyni na amunicję. (...) Niebawem nadszedł oficer sowiecki. Ujrzawszy mnie półprzytomnego z bólu, siedzącego w kącie na skrzyni, rozkazał strażnikom zdjąć mi kajdany z rąk. Następnie zwrócił się do hauptmana i

nie dając mu dojść do słowa, kazał mu natychmiast obmyć się w wodzie oświadczając, że później będzie z nim rozmawiał. Tłumacz niemiecki opowiedział oficerowi sowieckiemu, jak to ja napadłem na ich komendanta i chciałem go zabić. Oficer od spraw politycznych wysłuchał wypowiedzi niemieckiego tłumacza i rozkazał wszystkim Niemcom odejść do swoich zajęć. Mnie natomiast wprowadził do swojej kancelarii, sam usiadł za biurkiem, rozrzucił szeroko rozpięty płaszcz. Oficer patrzył na mnie przez dłuższy czas, a ja stałem nieruchomo przed nim, jak przed sędzią, który za chwile ma odczytać wyrok. Wreszcie przerwał milczenie, podniósł się z krzesła i wrzasnął: - Co sobie myślisz, że obóz to partyzantka w Polsce? Pobijeś komendanta obozu... Zakłócasz spokój, porządek dyscyplinę obozową... Czy ty wiesz, co cię za to czeka? Kula w łeb!!! Kiedy już wykrzyczał z siebie cały zasób słów piętnujących i grożących mi, zamilkł, nie spuszczając ze mnie oczu. Ja również patrzyłem mu prosto w oczy i milczałem, czego sowieccy politrucy nie lubią. - Dlaczego milczysz? Powiedz, jak doszło do tego, że porwałeś się na komendanta obozu - odezwał się sowiecki oficer. Ze wzruszeniem, drżącym głosem, opowiedziałem mu, że pierwszy zaatakował mnie hauptman, dodając „obywatelu lejtnancie”. - Przez pięć lat walczyłem z naszym wspólnym wrogiem faszystowskim, przez pięć lat narażałem swoje życie i patrzyłem na ich okrucieństwa dokonywane na moim narodzie. (...) Mówiąc to, miałem w oczach łzy z żalu do losu, jaki mnie spotkał. Oficer, widząc moje wzruszenie i łzy, sam się wzruszył. Szybko wyjął z kieszeni papierosa, podszedł do mnie i również nie wiedząc co ma powiedzieć, podał mi papierosa, mówiąc - Zapal! Usiądź sobie! Sam wrócił za biurko, usiadł na krześle i powiedział: - Masz rację, ale jeżeli bijesz Niemca, to bij tak, aby nikt nie widział i żeby nie było żadnego śladu pobicia. U nas obo-

wiają przepisy obozowe i my musimy się do nich stosować, rozumiesz? Za taką postawę wobec mnie, skierowałem na niego spojrzenie bardzo życzliwe i uśmiechnąłem się. Oficer również z dużym wysiłkiem powstrzymał się od uśmiechu i łagodnym głosem powiedział: - Tak, tak. Co ja mam teraz z tobą zrobić? Przecież do baraku cię nie posłę, bo Niemcy mściliby się na tobie przy każdej okazji. Do karca nie posadzę. Więc co mam zrobić z tobą, gdzie cię umieścić - powiedz? - To wasza sprawa, obywatelu lejtnancie - odpowiedziałem. - Wasza, wasza. Łatwo to mówić. Ale ty narobiłeś mi kłopotu. Po długim namyśle powiedział: - A do obozu dla oficerów węgierskich pójdziesz? Pogodzisz się z Madziarami? Historycy piszą, że Polak i Węgier to od dawna dwa bratanki. Myślę, że i tu między wami będzie braterska przyjaźń. (...) Za niespełną godzinę byłem już w obozie oficerów węgierskich, mieszczącym się po drugiej stronie Swierdłowska. Z chwilą kiedy Węgrzy dowiedzieli się, że jestem Polakiem, ze wszystkich stron dolatywały mnie pozdrowienia. W baraku nakarmili mnie chlebem i herbatą oraz cebulą nabytą na bazarze w mieście. Kiedy już zjadłem, poczęstowali mnie papierosem. Porozumiewałem się z Madziarami tylko w języku rosyjskim, częściowo niemieckim, co przychodziło mi dość trudno. (...) Na drugi dzień rano szef kompanii zaprowadził mnie do magazynu obozowego i kazał dopasować sobie najlepszy mundur oficerski, jaki był w magazynie. Ogolony, umyty, w mundurze kolorem podobnym do mundurów żołnierzy polskich, miałem dobre samopoczucie, błogosławiąc sowieckiego politruka za jego dobroduszość. (...) Niedługo jednak sądzone mi było cieszyć się pobytem wśród przyjaciół węgierskich i ich serdeczną gościnnością. Już po tygodniu pobytu u nich, szef kompanii oznajmił mi w tajemnicy, że przeniosą mnie stąd do więzienia. Wkrótce tajemnica ta stała się powszechna dla

wszystkich oficerów węgierskich. Wyrażali mi współczucie i obdarowywali mnie czym mogli.

W końcu września 1946 roku zabrano mnie z obozu oficerów węgierskich i przewieziono do zamku w Swierdłowsku. W tym historycznym zamku została wymordowana cała rodzina cara Mikołaja, ostatniego władcy Rosji. Po wprowadzeniu mnie na salę, zauważyłem trzech enkawudystów siedzących za dużym stołem i sekretarkę, piszącą na maszynie. Oto cały skład sądu tzw. „Osobosowieszczanie”, czyli sławetna „Trojka”. Jeden z nich zapytał mnie o nazwisko, imię i rok urodzenia. Od tych pytań zawsze zaczynało się przesłuchanie więźnia. Tym razem nie było żadnego przesłuchania. Po prostu odczytano mi gotowy już wyrok na pięć lat łagru, bez zaliczania dotychczasowego pobytu w więzieniach i obozach, czyli razem siedem lat, z artykuł 58, pkt 10 i 58 pkt 11. Przewinienie - propaganda antyradziecka pojedyncza to pkt 10, grupowa to pkt 11. W tym czasie jeszcze nie wiedziałem, że jest to najgroźniejszy artykuł prawa sowieckiego, groźniejszy od wielokrotnego morderstwa. Morderca mógł liczyć na skrócenie wyroku podczas ogłoszenia amnestii z jakiejś tam okazji. Kto już raz jest „obdarowany” artykułem 58, a zwłaszcza przez „Osobosowieszczanie”, w żadnym przypadku nie może liczyć na łaskawość władz sowieckich. Mało tego - od więźnia z tym artykułem wszyscy stroną jak od trędowatego, żeby nie być posądzony o sprzyjanie wrogowi władzy radzieckiej. Polecono mi podpisać wyrok, na dowód, że przyjąłem do wiadomości jego sentencję. Wstrzymałem się od podpisania i oświadczyłem, że jestem obywatelem polskim. Na terenie Związku Sowieckiego nigdy nie przebywałem, przeciwko władzy sowieckiej nie występowałem...

cdn...

„Wspomnienia Sybiraka” Józef Sigda

**PÓŁKOLONIA
DLA DZIECI**

ORGANIZATOR:
STOWARZYSZENIE PROMOCJI
SPORTU FABRYKA ZDROWIA

**GRODZISKO
GÓRNE**

31.07-04.08.2023

ZS im. prof. Franciszka Lejki w Grodzisku Górnym

DZIECI W WIEKU OD 6 DO 14 LAT

4 DNI WARSZTATÓW I WYCIECZKA DO RZESZOWA (FLYPARK, FLYWALL, SALA ZABAW), ZAJĘCIA SPORTOWE, GRY I ZAJĘCIA KREATYWNE, ANIMACJE ORAZ ZABAWA NA DMUCHAŃCACH, DYSKOTEKA, OBIADY I POŚIŁKI REGENERACYJNE, UBEZPIECZENIE, CERTYFIKAT I MEDAL UCZESTNICTWA, OPIEKA W GODZ. 7:45-16:00, PÓŁKOLONIA ZGŁOSZONA DO KURATORIUM GMINA GRODZISKO DOLNE ZAPEWNIĄ DOSTĘP DO SALI GIMNASTYCZNEJ, SAL LECYJNYCH, BOISKA ORLIK I PLACU ZABAW ORGANICZONA ILOŚĆ MIEJSC, DECYDUJE KOLEJNOŚĆ ZGŁOSZEŃ

Koszt uczestnictwa dziecka to kwota 250 zł

ZAPISY: TEL. 609 037 538

ROLNIKU

**Mamy miejsce na twoje ogłoszenia
w gazecie. Zupełnie BEZPŁATNIE.**

Jeżeli masz do sprzedania płody rolne, daj ogłoszenie za naszym pośrednictwem. Nie musisz podawać swojego imienia i nazwiska, wystarczy, że podasz nam co chcesz sprzedać, za ile i numer telefonu do siebie. Jeżeli masz sprzęt rolniczy (kombajn do zboża, do ziemniaków, balarkę lub inny sprzęt) i świadczysz nim usługi, również możesz u nas zamieścić ogłoszenie.

**Wystarczy, że zadzwonisz pod numer:
17 242 82 65 wew. 211
lub wyślesz wiadomość na adres:
gazeta@grodziskodolne.pl**

LETNI KALENDARZ IMPREZ

2 LIPCA -

PIKNIK DLA DZIECI - park podworski w Grodzisku Dolnym

9 LIPCA -

PIKNIK RODZINNY - plac za budynkiem ŚDS w Laszczynach

16 LIPCA -

RODZINNY PIKNIK LASOWIACKI w ramach
III Festiwalu Kultury Lasowiackiej:
WOJEWÓDZKI FESTIWAL PIEŚNI LASOWIACKICH
POTAŃCÓWKI GRODZISKIE - Park w Miasteczku

15 SIERPNIA -

DOŻYNKI GMINNE - stadion LKS Grodziszczanka
w Grodzisku Górnym

27 SIERPNIA -

POTAŃCÓWKI GRODZISKIE - Park w Miasteczku

ZAPRASZAMY!

ĆWIERĆWIECZE KLUBU

23 - 25 CZERWIEC

ZAGRAJĄ:

KSU

Net Freak

Guitar Force

ROZKŁAD JAZDY

Pt

17:00

**Oficjalne rozpoczęcie
złotu**
(zalew "czyste" Grodzisko Dolne)

Sb

11:30

Parada na msze
Grodzisko → Leżajsk

Nd

8:00

**Śniadanie,
zakończenie złotu**

19:00

**Ognisko zapoznawcze,
dyskoteka**

13:00

Msza Święta
(Klasztor OO Bernardynów
w Leżajsku)

15:00

**Powrót na teren złotu,
przywitanie uczestników**

16:00

Konkurencje i rywalizacja

17:00

**Prezentowanie
sponsorów imprezy,
koncerty i zabawa
do białego rana**

Na miejscu zapewniemy:

- park maszyn
- pole namiotowe
- mała gastronomia
- kuchnia polowa
- namioty wojskowe (rezerwacje)
- rozrywki dla dzieci

MIEJSCE ZŁOTU

**ZALEW "CZYSZE"
GRODZISZKO DOLNE**

**Gmina
Grodzisko Dolne**

MONTER
USŁUGI HYDRAULICZNE
Morek Puk

WIOSENNA PROMOCJA NA KOSIARKI

RATY 0%

GRODZISKO GÓRNE 493 (KORA)

AUTORYZOWANY SERWIS **STIHL**®

Dr Materac

Łóżka

Meble

Materace

Akcesoria

ul. W. Jagiełły 2A, 37-300 Leżajsk

OBOK BASENU